

KIZILAY

SAYI: 19

MART 1946

20 KURUŞ

İçindekiler

Streptomycin	Dr. Remzi Gönenc	1
Radyoyu dinleyen	Safiye Hüseyin Elbi	2
Genglik seromu	Dr. Remzi Gönenc	3
Kızılbaş ve sosyal yardım	Mlle Hentsch	5
Kızılay	Dr. Hamdi Dilevurgun	9
1946 senesi daha sağlıklı bir yıl olamaz mı?	Dr. Parran	13
Hemşirelerin harpteki başarıları		14
Kızılbaş haberleri		16
İngiltere harp esirlerini sevenler fonundan gelen mektup		17
Kızılay haberleri		18
Kızılay Dispanserlerinin faaliyeti		19
Burdur merkezimizin çalışmaları		20

AFYON

**KARAHİSAR
MADEN SUYU
HER YERDE
BULUNUR**

Abone bedeli :

Seneliği 4 Sayı itibariyle
80 Kuruş

Genel Neşriyat Müdürü :

Dr. Remzi Gönenç

Cumhuriyet Matbaası
İSTANBUL

MART 1946

Kuruş : 20

Sayı : 19

Müracaat yeri :

KIZILAY Genel Merkezi - Ankara

Telef. : 5458 — Telgr. : Kızılay

KIZILAY

Doktor'lüğün insanlığı korumak ve iyi etmek için yeni ve önemli buluşlarından **STREPTOMYCİN**

Dr. Remzi GÖNENÇ

Doktorluk, kısa bir müddet evvel «Penicilin» gibi çok hastalıklarda mühim rolü olan bir ilâc keşfetmişti. İlk bulunuşunda muayyen bazı hastalıklarda faidesi görülen bu ilâc gün geçtikçe başka başka hastalıklarda faydası olduğu görülmekte ve kullanılmaktadır. Henüz istihsalı istenildiği gibi genişlemeyen ve kullanış şekli kolaylaşmıyan «Penicilin» in istikbali açık olduğu sırada Doktorluk alemi daha mühim ve Penicilin'in tesir etmediği hastalıklarda da çok önemli faydası olacak bir ilâc keşfetmişlerdir.

İlâc henüz deneme safhasında ise de ilk incelemelerde çok güzel tesiri görüldüğü için, istihsalı kolaylaşır ve ucuzlarsa Penicilin gibi insanlığa yararlı olacağı muhakkaktır.

Penicilin de ilk keşfedildiği zaman kilosu milyonlarca liraya mal olurken bugün kütleli istihsal kolaylığı sayesinde ucuzlanmış ve herkesin satın alabileceği bir fiyata inmiştir.

«STREPTOMYCİN» adını alan bu yeni ilâcın tesir sahası daha geniş, istikbali de parlak görünüyor. Penicilin henüz tifo (karahumma) ya, vereme bir şifa vermediği halde bu yeni ilâcın bu hastalıklara da tesiri olacağı umulmaktadır.

Penicilin'in bir tesadüf eseri keşfolunduğunu hatırlarız. Streptomycin ise metodik bir çalışma ve gayet neticesi ve tabiat kanunlarının gösterdiği denemelerden ilham alınarak bulunmuştur.

Amerika'da Newjersey Ziraat Enstitüsünde topraklar üzerinde araştırma ve incelemeler yapan Doktor A. Waksman adında bir zat tarafından esaslı bulunmuştur.

Uzun zamandanberi fen adamlarınca toprağa gömülen insan ve hayvan ölümlerinin mikrop-ları (bazı bulaşık hastalık bakterileri müstesna) bir müddet sonra topraktaki mikrop-larla savaşı neticesinde mahvoldukları malumdur.

Dr. Waksman tabiatın bu yok edici kuvvetinde bazı mikrop-lardan faydalanma çarelerine baş vurmuş ve yazımızda da anlatacağımız ilâc bulmağa muvaffak olmuştur.

Dr. Waksman aslan Rusya'da doğmuş ve 1910 yılında Amerika'ya gelerek Kaliforniya Üniversitesinde (Ph. D.) eczacılık diplomasını aldıktan sonra toprak mikrobiyolojisi üzerinde çalışmağa başlamıştır. Böylece çalışırken Rockefeller Enstitüsünde aynı maksadla çalışan Dr. Rene J. Dulas adındaki bir öğrencisi, topraktaki mikrop-ların zatürree mikrobi (pnomokok) ile cerahat mikrobi olan streptokok'u yok ettiğini görmüş ve toprak mikrobundan çıkardığı maddeye de thyrotricin adını vermişlerdir.

Bu buluş üzerine yeşil renkteki toprak içinde bulunan mikrop-ların bağırsak hastalıklarını yapan mikrop-lara tesiri göz önünde tutulmuş ve bu çevreden araştırmaya başlanmıştır. Bu meyanda kolera, tifo, dizanteri mikrop-ları üzerinde de incelemelere yapılmaya başlanmıştır.

Kısa bir zaman evvel insanlığın önemli düşmanı olan ve halen Hindistanı tehdid eden kolera, her memlekette her sene yüz binlerce kişiyi öldüren tifo, dizanteri gibi hastalıklara karşı yok edici bir madde araştırmağa koyulmuşlardır. Dr. Waksman, tetkiki laboratuvara intikal ettirerek muhtelif toprakları cam kavanoz ve kablal içinde su ile karıştırarak toprak mikrop-larının kolonilerini ayırmağa çalışmış ve hastalık mikrobili temasa getirerek yok ettiklerini görmüştür.

Buna da muvaffak olduktan sonra hastalık mikrop-larını yok eden müessir kimyevî maddenin ne olduğunu bilmeğe çalışmıştır. Onun mikrop-lardan çıkardığı müessir kimyevî maddenin, nazı şeflerinin intihar ettiği en kuvvetli siyanür zehirinden de mües-

sir olduğunu görmüştür. Bulduğu maddenin kuvvetli zehir oluşu bir zamanlar ümidini kesdiki sırada 1943 yı Schatz aynı mevzu üzerinde çalışırken lında diğer bir Asistanı Dr. Albert çalışdıkları kollejin gübreli toprağı üzerinde buldukları (Actinomyces griseus) mikrobi ile hastalıklı bir tavuğun boğazından aldıkları mikrobi karşılaştırdıklarında öldürdüğünü keşfetmişlerdir. Bu toprak mikrobunun tavşanlardan insanlara geçen tularamı hastalığı ile karahumma (tifo), hatâ veren mikrobunu bile öldürdüğünü görmüşlerdir. Waksman bu tecrübelerini yaparken hiç bir yerden yardım görmediği için bu buluşu iletmek ve daha geniş laboratuvarında çalışmak için Amerikan Merck kumpanyasının çalıştığı Rahway şehrine gelmiştir.

Merck fabrikası uzmanları ve bilginleri de bu tecrübeyi muhtelif mikrop-lar üzerinde deneyip bir hakikat olduğunu anladıktan sonra Streptomycin denilen bu yeni maddenin kuvvetli zehir hassasını izaleye koyulmuşlardır. Merck fabrikasının bu yeni ve önemli buluşu insanlığa yarar bir şekle koymak için elli kadar uzman me-mur etmiş ve araştırmalar genişlemiştir.

Mesciâ bir kör bağırsak delinmesinden karın zarına bulaşan mikrop-lar insanları ölüm tehlikesine koyduğu gibi böbrek ve idrar yollarına bulaşan mikrop-ların da önemli ve tehlikeli hastalıklar yaptığı hepimizce malumdur. Zehri azaltılmış az miktarda Streptomycin ile bu gibi hastalıkların tehlikesini önlediklerine şahit olmuşlardır. Nihayet yeni bulunan bu ilâc hastaneye de geçmiş ve 66 asker üzerinde yapılan denemelerde çok güzel neticeler vermiştir.

İdrar yollarında Streptokok intanı ve yüksek sıcaklığı olan hasta 24 saatte iyileşmekte ve harareti düşmek-

Radyoyu dinlerken...

Safiye Hüseyin Elbi

8 Mayıs «Sulh günü» akşamı Londra radyosunu dinlerken Spiker: İngiliz milletinin Kırala hitab edeceğini bildirdi.

Britanya Bahriyesini, Ordusunu, Hava kuvvetlerini, Milli müdafa v.s. her teşekkülü temsil eden şahıslar, şahsiyetler Kırala sevgi ve bağlılıklarını bildirdikten, ölenleri hörmetle yad ettikten ve sulhu pek samimî ve candan bir lisanla kutladıktan sonra, sıra kadın teşekküllerine geldi.

Milyonlarca kadının Britanya savasının her sahasında, denizde, karada, semada erkeklerle yanyana düşmanla pençelediğini hepimiz biliyoruz. Bu muazzam kadın kitlesini tem-

sil ve Kırala hitab etmek şerefi, tek bir kadına bahış olunmuş idi. *Hastabakıcı bir hemşireye.* O da Britanya, ve bütün Dominyonlar kadınları namına çok kıymetli sözler söyledikten sonra; mustarib insanlığa daima müşfik elini uzatan bu aziz hemşire; pek basit bir hadise anlatıyormuş gibi, yanan bir eve dayalı merdivenden çıkarken manî olmak isteyenlere: «İçeride hastalar var, ben onları nasıl bırakabilirim? Vazifemi yapmalıyım», diyerek hastaları selâmete çıkarmağa muvaffak olduğunu anlattı.

Samind ve insanî hitabesini dinlerken çok mütehasşis oldum, aynı zamanda kadınlar namına iftihar duy-

dum. Görülüyordu ki yurdun içinde, dışında, serhatlarda, hemşirelerin göstermiş oldukları dürüstlük, yaralılık ve fedakârlık sayesinde elde etmiş oldukları takdir, şükran ve minnet payansızdı.

O anda bütün o faziletlere malik olan Türk kadını yüksek zekâsıyla, çalışkanlığı ile, vefakârlığı ile gözümün önünde canladı ve hemşire mesleğinin kudsîyetini ve insanlığa olan yüksek hizmetini ve insanlık camiasında hasta bakıcılığın erişmiş olduğu yüce mertebeyi Türk kadınlığına bir kere daha hatırlatmak istedim.

tedir. Üç haftalık inatçı tifolu bir hastada yapılan tecrübeye deri altına az miktarda yapılan enjeksiyonla hasta 24 saatte iyileşmiştir. Fladelfia'da da mikrop lu yiyeceklerden zehirlenen hastalarda faydası olduğu ve ilâcın ağızdan da alındığında da tesiri olduğu anlaşılmıştır.

Eğer ağızdan tesiri olduğu kat'i olarak sabit olursa Penicilin'den istikbali daha parlak olacaktır. Çünkü Penicilin ağızran alındığında tesiri kalmamakta ve midedeki asidlerden müteessir olmaktadır. Bu yeni ilâç ise mide asidlerinden müteessir olmamaktadır. Tularemi'de de çok önemli tesiri olduğundan % 5 ölümle neticelenen ve bazan tavşanların diğer hayvanlardan insanlara salgın yapan bu hastalığa karşı da ilâcı bulunmuş demektir. Mayo hastanesinde tecrübe için 60 fare tularemi hastalığı için ayrılmış yarısına ilâç şırınga edilmiş diğer yarısına ilâç yapılmamış, sonunda ilâc verilmiyenlerin hepsi ölmüş ilâç şırınga edilenlerin de iyileşdikleri görülmüştür. İnsanlar üzerinde son zamanlardaki denemelerde tedavisi uzun süren, muanid tifo hattâ malta hummasında da iyi sonuçlar alınmıştır.

Malta humması bulaşık sütler, ve süttten yapılan maddelerle geçtiği ve hastalık bazan uzun sürdüğü için yeni bulunan ilâcın insanlığa yararlı olacağı tabiidir.

Yeni bulunan Streptomycin ilâcının insanlara hastalık geçiren hayvanlarda da iyi sonuç vereceği, bir taraftan hastalıklı olması hasebile yok edilerek öldürülen hastalıklı hayvanları

kurtarması ve bu yüzden hem insanların korunması hem de hayvanları iyileştirmesi kabil olabilecektir.

Amerika'da veremli ve bilhassa Bang denilen hastalığı bulunan hayvanlardan insanlara malta humması geçtiği için yüz binlerce hayvan öldürülüp yok edilmekte idi, bu yüzden Amerika yılda iktisaden 30 milyon Dolar zarar görmektedir.

Veterinerler bu ilâcın muhtelif hayvan hastalıklarında da faydalı olacağını ummaktadırlar. Çünkü hayvan mikrobuna karşı müessir oluşundan bilistifade insanlarda da kullanılması genişler, günün birinde sanatoryumlara ihtiyaç kalmadan veremlileri de iyileşdireceği zan olunmaktadır.

Merck laboratuvarlarında yapılan araştırmalarda cam tüpler içindeki verem mikroplarına tesiri görülmüş ve Mayo hastanesinde de Kobaylar üzerinde yapılan araştırmalarda vereme mikrobunun ilâcdan müessir olduğu anlaşılmıştır. Hattâ verem mikrobuna benzeyen imskin hastalığı mikrobuna da tesiri görülecek hastalıklar arasında sanılmaktadır.

Orta kulak iltihabı yapan ve kalbe, akciğerlere iltihâ yapan (Fridländer basilleri) ne de tesiri görülerek incelemelere devam olunmaktadır. Bu hastalığa Sulfamid mürekkebatı ve Penicillin tesir edememektedir. Hele Streptomycin'i Penicillin ile müşterek tedavi vasıtası olarak kullanılması temin edilirse birisinin midedeki asidlerden müessir olması diğerinin olmaması sayesinde tesir edemeyecekleri

hiç bir mikrop ve hastalık kalmıyacağı zan olunmaktadır.

Hali hazırda Merck fabrikası bu ilâcın istihsalını genişletmek ve piyasaya çıkartmak için üç milyon dolarlık tesisat yapmıştır.

New York Panslovan'da mantar istihsal edenler mikrobun üremesi tekniğini ileretmekte ve daha fazla istihsal için her tarafda çalışmaktadırlar.

Diğer taraftan 24 fabrika ve ilâç firmaları da istikbali parlak olan bu ilâcın istihsaline uğraşmaktadırlar. Penicilin de ilkin büyük bir kütleden az miktarda istihsal edilebilirken, bugün tekniğin ilerlemesi sayesinde bütün dünyaya dağıtılacak ve yetecek kadar istihsaline muvaffak olmuştur. Yeni ilâcın maddei müessiresini temin eden (Actinomyces greseus) ün üretilmesi penicilin'in ilkin çıkarıldığı küf kadar güçtür. Fakat bugün penicilin küfü olayca üretilmekte ve maddei müessire de kolay ve bolca istihsal edilmektedir.

Hali hazırda 50 kiloluk bir mahlûl ancak tifolu bir hastayı bir günde tedavi edebilecek kadar müessir madde vermektedir.

Sulfamid mürekkepleri, penicilin v Setreptomycin insanlığın mikroplarından ve hastalıklardan korunması için önemli rolleri olacağına göre, insanlarda bir çok hastalıklardan kurtulmuş ve korunmuş olacaktır.

Gençlik seromu ile insanlar yüzelli sene yaşayabilecekler

— insanlar Gençleşebilecek —

Dr. Remzi GÖNENÇ

Doktorluk, uzun zamandanberi insanları gençleştirmek ve daha uzun yaşatmağa uğraştığı hepimizce malumdur. Bir zamanlar Dr. Voronof, bir cins maymunlarda insanlara aşı yaparak gençleştirmeğe çalışmış da sonu gelmemiştir. Fakat diğer taraftan bu alanda başka yoldan araştırmalara devam edilmiş ve insanların uzun yaşama ve genç kalmaları için çalışmalar ümit vermiştir. Son savaşta, Rus cephesinde Doktorların yaralıları ve hastaları üzerinde yaptıkları tecrübeler, başarılı sonuçlar vermiş ve savaş sırasında yaralanan ve malûl kalanlara, uzun zamandanberi deneme ve incelemeler yapılan gençlik serumu şırınga edildiğine, yaraların ve hastalıkların çabuk iyileştiği ve vasatı ömrün uzayacağına kani olmuşlardır. Tanınmış bilgin Meçnikof'un şakirdi olan Rus bilginlerinden Prof. Dr. Alexander A. Bogomeloto otuz senedenberi çalıştığı ve araştırdığı, gençlik serumunu aynı zamanda savaşın ön saflarında ve cephe gerilerindeki hastanelerde tatbiki neticesinde iyi sonuçlar elde ettiğini yayınlamıştır.

Hayvanlar üzerinde de gençlik serumu denendiğinde ineklerin sütleri % 65 çoğaldığı, iki haftalık domuz yavrularına şırınga edildiğinde aynı yaşda olan domuz yavrularında daha gülbüz ve kuvvetli olduğu, tavuklarda ise yumurtalama süresinin arttığı görülmüştür.

Kısır kalan hayvanların, döl verdiği; insanlar da ise çocuk yapamıyan kadın ve erkeklerin dölsüzlüğüne çare olacağı kanaati kuvvetlenmiştir.

1941 yılında Peniciline insanlara sağlığı için önemli faydalar sağlarken gençlik serumunun da diğer taraftan büyük başarılar göstereceği, insanların gençleştirmek ömrünü uzatmak ve fazla döl yapmak çevresinden büyük faydalar elde edeceği anlaşılmaktadır.

Hayat eksiri sayılan bu yeni ilâcâ (A c s) serumu ismi verilmiştir. Bu yeni serum insanların orta yaşlarında dokumaların yenileşmesini ve gençleşmesini sağlamaktadır. Bu gençleşme sayesinde fizikal mantal yorgunluk ve bozuklukları izale etmekte ve bu yorgunluğu bir müddet tehire uğratacaktır. Yani bu devrin büyük başarısı başlangıcı olan bu keşif 50 yaşını 150 yaşına kadar uzata bilmektedir. Bu tecrübe genişler ve genelleşirse, hayatın 70 işinden sonra başlayacağı ve gençliğin uzun süreceği tahmin edilmektedir. 1928 senesinden 1940 senesi-

ne kadar muhtelif hastalar ve hastalıklarla kullanılan gençlik serumu, son Ruş - Alman savaşında, rusların şark cephesinde yaralıları tatbikinde çok iyi neticeler verdiği görülmüş ve hekimliğini yeni harikası ve hayatın eksiri olacağı anlaşılmıştır.

Asrımızda normal yaşayan insanların, intizamsız hayat, yemek, eğlence, her günkü asabî ve ruhî heyecan ve üzüntü tesirile eski insanlara nisbeten daha kısa yaşadıkları muhakkaktır. Bugün bile dünyanın genel ızdırıp ve heyecanından uzak olarak tabii şartlar altında yaşayan bir köylünün her gün heyecan içinde ve medenî zannedilen bir çok üzücü şartlar altında yaşayan şehir halkından daha fazla yaşadığı muhakkaktır. Bu şartlar altında ömrünü kısaltmağa mahkûm insanlara gençlik serumu şırınga edilirse, daha uzun yaşamaları imkânı hasıl olacağı tahmi nedilmektedir. Hayatı mahdud olan hayvanlar üzerindeki tecrübeler de bize ömrün bire altı nibeğinde uzadığı görülmüştür. Beş yaşına kadar yaşayabilen bir hayvanın otuz yaşına kadar yaşaya bildiği anlaşılmıştır. hesaba göre kemikleri ve organları 20 - 25 yaşına kadar büyümeğe ve olgunlaşmaya müste'it olan insan oğullarına da gençlik serumu şırınga edildiğinde 5 - 6 misli daha fazla yaşayabileceği ve insan ömrünün 120 - 150 yıla kadar uzayabileceği tabiidir. Amerikadaki Fizyologlar ise vasatı ömrün iki, üç misli uzaya bileceğini tahmin etmektedirler.

Çocuklar, 8 - 10 yaşlarında iken ölüm nisbeti % 1 olduğuna göre gençlik serumu ile insanların hastalıklara mukavemeti artırılır, uzuvların dokumaları gençleştirilerek her yaşda ölüm nisbeti % 1 de tutulursa vasatı ömrün 300 - 400 seneye kadar çıkarılması mümkün olabileceği zannedilmektedir.

Ömrün, uzaması ihtimali, Amerika'daki Fizyologların, gözle görme kabiliyet ve kuvvetin yaş ilerledikçe azalması ve vasatı ömürle beraber müvazi yürümemesi, gözlerdeki görme kabiliyetinin ömürden daha uzun sürmesi ihtimalleri göz önünde bulundurularak insan ömrünün de 120 - 150 yaşına kadar sürebileceği zan edilmektedir.

Kolombiya Üniversitesinde yapılan incelemelerde, insanların ihtiyarlama ve yaşlanması, hastalıklara karşı mu-

kavemet azlığı hesaplanırsa yaş ilerledikçe ölüm nisbeti çoğalır. Meselâ 8 - 10 yaşındaki çocuklarda normal ölüm nisbeti sekiz yüz de bir olduğuna göre bu yaşdaki vücut mukavemeti ve hastalıklara karşı gelme hassası devam ettirilirse bugünkü vasatı ömür olan 63 yaş yerine 150 yaş bulmak kabil olacaktır. Bu da ancak vücudun kimyevî olarak mukavemet hassasının artması çarelerini teminle kabil olabilmektedir.

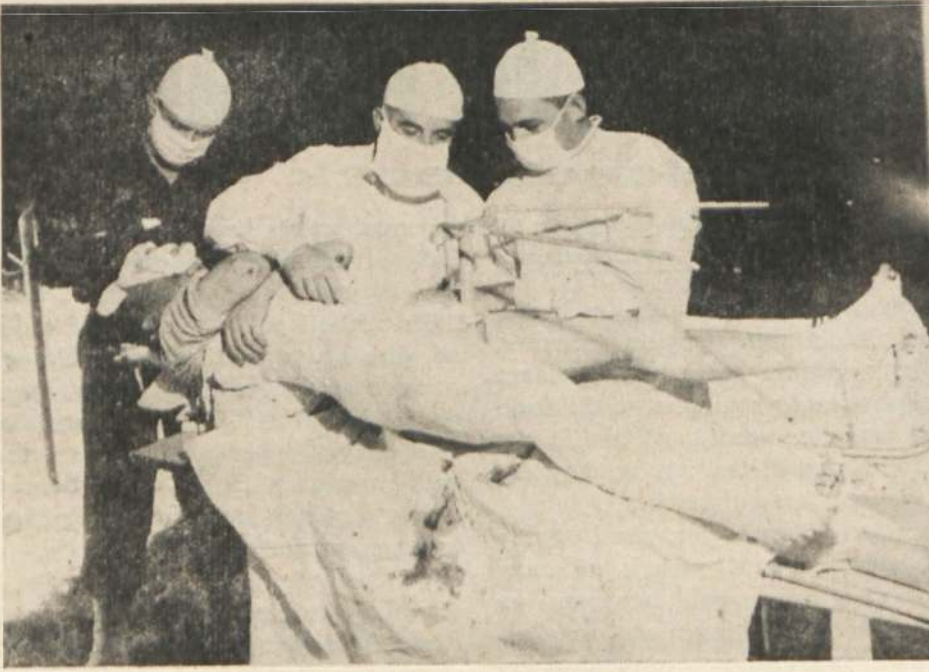
Bu ihtimalleri göz önünde tutan Profesör Bogomolet yüz seneye kadar yaşayanlar üzerinde derin incelemeler yapmağa başlamış ve bir çoklarımızın atalar sözü diye işittiğimiz 100 yaşından sonra hayat yeni başlar nazariyesinin bir hakikat olduğunu ve 100 seneyi geçmiş insanların hayatında yeni bir devrin başladığına kani olmuştur. Bu dverenin başlıca alâmetleri gözlerin görme kuvvetinin yeniden başlaması ve gözlüksüz okuması, saç renklerinin tekrar kararması ve yaraların çabuk iyileşmesi ve hastalıklara mukavemetin çoğalması gibi alâmetlerdir.

Zaro ağa'da ömrünün uzun sürmesini yoğurt ve sade yemekler yemesine attettiğine göre yaşı yüzü bulan uzun ömürlüler vücudu yıpranıp zehirleme devresine vasil olduklarında vücut mukavemetinin yeniden kuvvetlenmesi ve saçların beyazlığını tekrar siyahlığa devretmesi, vücuttaki mukavemetin yenileşmesine ve mukavimleşmesine delil sayılmaktadır.

Yaşın uzamasını tekike memur Rus profesörü ve bilginleri Kafkasya'da bir bölgede 35 kişinin 113 - 136 sene yaşadıklarını görmüş ve bunların içinde 107 yaşında olanların tekrar evlenme ve eşlenme hislerini idrak etmelerini ikinci devrenin başlangıcına delil olduğuna kani olmuşlardır.

Bu gibi uzun yaşayan ve hattâ evlenmek hissini duyan yaşlıların muhtelif organlarında yapılan incelemelerde dahili ifrazat guddelerinin parankimaları tamamen bozulmadığı ve vücuda akıttıkları dahili ifrazatın tamamen zail olmadığına kani olmuşlardır. Fennî ifade ile işi tefsir edecek olursak bu uzuvlarda nesci munzam teşekkül etmeyip parankima dokumasının tamamen bozulmamasından ileri geldiğine kani olmuşlardır. Nesci munzam bir yaranın iyi olmasından sonra yerinde hasıl olan nedbe yani sert bir dokumadır.

Bir çok ölümler üzerinde yapılan in-

Bacağı gangren olmuş bir harp yaralısının tedavisi

celemelerde organlarda nesci munzam teşekkülü vücudun mukavemetini azalttığı ve hastalıklara kabiliyet çoğaldığına kanaat getirilmiş ve uzun yaşamamanın sırrı bu cihetten açıklanmıştır. Eğer vücutta nesci munzam dokuması teşekkülüne mani bir çare bulunursa, vasatı ömrün de uzaması kabil olacağı anlaşılmıştır. Profesör Bogomolet nesci munzam, vücutta iyi ödev gören organların hakkını yiyen dilenci bir dokuma olduğuna kanidir. Bu dokuma çoğaldığı takdirde vücutta yararlı ve ömrün uzamasına yarayan diğer organları dejenere yapmakta ve ömrü kısaltmaktadır. Meselâ böbrek, karaciğer, dalak gibi vücudun başlıca önemli organlarının da nesci munzama çoğaldığı ve dejenerelik ilerlediği zaman kan dolaşımına ve adı geçen organların beslenmesine mani olmaktadır. Çünkü kan her organa taze taze oksijen getirmekte ve temizlemektedir. Nesci munzam çoğalır ve organların dokuması arasındaki küçük kan damarcıklarına kan geçmesine engel olursa, onlarda ödevlerini hakkıyla yapamaz ve toplanan zehirleri kana verip harice atamadığı için vücut toksinleri içeride kalarak istihaleye sebep olur ve sonra dokumalar iyi gıda alamadığından vücut intizamı bozulur.

İşte Rus profesörü nazariyesini bu esasa dayanarak tecrübelerine de bu çevreden devam etmiş ve Biochimie nazariyesine dayanarak denemelerine devam etmiştir. Bir insan sıhhi şartlar altında yaşar vücudunu zehirlemez, üzmez ve yıpratmazsa bulaşık hastalıklara karşı vaktinde aşılanır ve organlarımız da nesci munzam teşekkü-

lüne mani vasıta olursa, ömür de o nisbetde uzun olur.

Fakat bütün bu şartları bir araya toplamak, dünya hadiselerinin vücudu sarsmaması imkânlarını temin etmek güçlüğe karşı sun'î bir hayat eksiri bulmak, nesci munzam teşekkülüne mani olmak ve vücutta toplanacak zehirleri harice atmak çarelerini temin ederek ömrü uzatmağa daha doğrusu vücutta toplanan zehirleri kömür marsığı gibi zararlı olduğu için bertaraf edip harice atmak, gençlikte olduğu gibi dokumaların «regeneransını» dakumaların yenileşmesi temin ve gençleştirmek imkânını araştırmışlardır.

Belçika bilginlerinde olup vaktile Nobel mükâfatını kazanan ve Rus profesörü Mençikof'un talebesi olan Dr. Bordo'da «Bileşimi» nazariyesine uyarak hastalıklara karşı serum keşfine uğramış ve meselâ bir hayvanın karaciğerinden aldığı hülsayı bir beygire şırınga ettikten sonra beygirden tekrar aldığı serumu tavşanlara aşıladığında karaciğeri alınan hayvan cinsine tesir ettiği, fakat başka cins hayvanlara tesir etmediğini görmüştür. Bu serumun aynı cins hayvanlara müessir olup başka hayvanlara olmadığı, bu serumun hücrelerin sayısını artırdığı ve «generansına» yardım ettiğini görmüştür ve aynı usul hastalıklara karşı da yapılmıştır. Meselâ - Difteri mikrobi şırınga edilen beygirden alınan kan serumu difterili hastalara iyi geldiği gibi - sağlam olarak bin bir kaza neticesi veya savaşta ölen insanların muhtelif uzuvlarından derhal alınan hülsâ, bir beygire şırınga edilip bilâhère beygirden serum alınarak insanlara şırınga edilirse vücut mukave-

metinin çoğalacağı v eyaraların daha çabuk iyi olacağı nazariyesini göz önünde tutan profesör Mençikof'un nazariyesine öldükten sonra devam eden diğer Rus profesörü Bogomolets bu sahada tecrübelerine devam etmiş ve bu harbde bu buluşundan çok faydalanmıştır. Profesör Bordo'nun bulduğu nazariye ve usul bu harbde vücut mukavemetini çoğaltma ve yaraların çabuk iyi olma sahasında kullanılmış şimdi de tekrar nesci munzamin çoğaltmasına mani olmak ve ölümü geçirmek sahasında da denemelere başlanmıştır. Bu çevreden tam başarı temin edilirse hayat eksiri ve gençlik pınarı da temin edilmiş olacaktır. Voronof ve diğer Profesör ve Bilginler gençliği, genç maymun guddelerini insanlara aşılamağa temine uğraşıp iyi başarı temin edemezken menşei insanlardan alacak olan yeni usulün daha pratik ve akla daha yakın görülmektedir.

Dr. Bogomolets beraberinde altmış bilgin ve muavini ile Kiyef Biyoloji ve Pataloji Enstitüsünde çalışıp ve yukarıda yazdığımız esaslara dayanarak «Anty - reticular - cytotoxie serum» veya kısaca kelimelerin birinci harflerini alarak «A c s» serumunu bulmuştur. Bu serum reticular hücrelerini tenbih ve tahrik etmekte ve vücut organlarını gençleştirmektedir.

Yeni alandaki denemelere evvelâ 1937 yılında hayvanlar üzerinde başlanmış ve bilâhère insanlar üzerinde de denemeler yapılmak için ayrıca bir klinik açılmıştır. Bu klinikte insanlar üzerinde yapılan denemelerde vücudun nesci munzam dokumasının sistemi çoğaltmasına engel vücutta zehir birikmesine engel olmaya çalışılmıştır.

İkinci cihan savaşında Alman - Rus harbi başladıktan sonra 1941 yılında Profesör Bogomolets ömrü uzatarak hayat eksirini yani (A c s) serumunu savaş hastanelerinde ve bölgelerinde yaraları çabuk iyileştirmek ve gibi büyük başarılar elde edilmiştir.

Harpden sonra da serum sayesinde altmış, yetmiş yaşlarındaki kimselerin bir genç gibi enerjik çalışabileceği ve daha uzun yaşaya bileceği iddia edilmektedir.

Bir çok savaş sahalarında ve hastanelerinde çalışıp faydasını gören ve Doktorların yaptığı bir konferansta kullanılan A c s serumunun harp sırasında da harp cerrahisinde de çok faydalar sağladığı neticesine varılmışlardır. Yeni çalışma sahasında kan damarlarının sertleşmemesi, beyin ve sinirlerin organların bozulmaması, kanser ameliyelerinden sonra nüset-

Kızılhaç ve Sosyal yardım(*)

MİLLÎ Kızılhaç Dernekleri için Henri Dunant'ın düşüncesinden doğmuş olan ilk program, yıllar geçtikçe, pek genişlemiştir. Bu Dernekler baş ödevlerinin harp yaralılarına yardım etmek olduğunu unutmamakla beraber daima sağlık durumunu islâh etmek, hastalıkları önlemek ve insan acılarını gidermek için de ödevli olduklarını kabul etmektedirler. Millî Kızılhaç Dernekleri halk sağlığı teşkilâtının da yardımcıları olmuşlar ve bu itibarla, yaralıların âcil yardım etmek hakkındaki, programlarına bir de hıfzıssıhha programı ilâve etmişlerdir.

Başlangıçta bu program sade sağlığın korunması yani vücuda ârız olan hastalıkları bulmağa, önlemeğe ve iyi etmeğe yarar tesisler kurmaktan, ibaretti. Fakat çok geçmeden sosyal yardım işleri de programa girmiştir. Zaten bu iki görev artık birbirlerinden ayrı tutulamaz haldedirler.

Sosyal yardım tâbiri, genel mânâsı itibariyle, hayatî ihtiyaçlarını kendi başlarına veya soy soplarının yardımıyla gideremeyecek halde bulunan, kimselere önceden tasarlanmış bir plâna göre yardım tedbirleri almak diye tarif olunmuştur. Bu tedbirlerin baş amacı da yardım gören şahsı, mümkün mertebe çabuk olmak üzere, kendi kendine medar olacak duruma eriştirerek kahaliyetsizliklerinin devamını asgarî müddet indirmektedir.

Sosyal yardıma mühtaçlık çeşitli sebeplerden ileri gelir. Bütün bir beden ve zihin teşevvüşleri serisini havi olan «patalojik = hastalıktan ileri gelen» sebepler; kazanç yetmezliğine ait - ki bunların âmili de çeşitlidir -

memesi çarelerini temin de mühim rol oynayacağı kanaati vardır. Bu tecrübeler zamana mütevakkıf olduğu için şimdiden kat'î karar verilemez, fakat hayvanlar ve insanlar üzerindeki denemeler gelecekte büyük ümidler vadetmektedir.

Peniciline'de ilk bulunuşunda büyük başarılar göstermemişken bugün bütün dünyada kullanılışı ve fayda temini, inkâr edilmez bir hakikat olduğuna göre (A c s) serumunun yakın bir zamanda aynı neticeyi veriniyeceğini kim temin edebilir.

Hele konuyu ele alan Amerikalılar işi başka başka çevrelerden incelemekte ve denemekte olduklarına göre hayat eksirinin genç nesle büyük

Yazan :

Mille Yvonne Hentsch

Kızılhaç dernekleri birliği hemşireler bürosu müdiresi

ekonomik sebepler; ailenin gelirine nazaran çocukların fazla olması, karı veya kocadan birinin aileyi terk etmesi, sarhoşluk veya diğer fena huylara ait ailevî sebepler hep bu meyandardır. Birbirine sıkı sıkıya bağlı bulunan bu sebepler ekseriya fasit daire halinde zincirleme gitmekte olup bu da bazan hastalığın yoksulluğa, bazan yoksulluğun hastalığa sebep olmasıyla başlar.

Kızılhaçın sosyal yardım işleriyle bilhassa hıfzıssıhaya ait tesisleri dola-

yısıle ilgilendiği kabul olunursa bu alana, en ziyade, hastalıkların ve genel olarak uzvî arızaların meydana getirdiği, mühtaçlıklardan ötürü karıştığını anlamakta güçlük yoktur. Hülâsa Kızılhaç bilhassa tıbbî - sosyal yardım yapmaktadır. Bu hal Kızılhaçı yeni meselelerle karşılaştırmış ve ordu sıhhiye teşkilâtına yardım işinden, hiç olmazsa, daha geniş olduğu gibi sınırları da daha az kesin bir faaliyet sahası meydana getirmiştir. Sorumluluğu böylece artan Kızılhaçın, diğer taraftan da, müessesenin temel fikrini aşmaması lâzımdır. Bu da ırka, siya-

(*) Bulletin de la ligue des Sociétés de la Croix - Rouge, nos, 1 - 3, 1945 den tercüme.

Kızılhaçta çalışan bir bayan bir yaralının ci'arasını yakarken

faydalar temin etmesi, orta yaşlılara, belki yaşı geçmiş sayılan ihtiyarlara da bir ümid şülesi vermesi kabildir.

Halen bir kzaadan ölen genç ve sağlam bir insanın dalak, kemik iliklerinden alınan (reticuloendothelial) hücrelerinin beygirlere şiringadan sonra alınan serum ile denemeler ilerlemekte ve iyi başarılar görülmektedir.

Bunun haricinde laboratuvarlarda cam kavanozlar içinde sun'î olarak hayvan tohumu ve yumurtalarının birleşmesinden hayvan yetiştirme tecrübesi devam edegelirken aynı şekilde kuluçka makinesini yaratmak çareleri insan yetiştirmek daha doğrusu insan

ri aranıyor. İnsanların ömrünü de uzatmak mümkün olursa dünya nüfusu çoğaldığı takdirde genel barışımı? temin edilecek yoksa denizdeki balıklar gibi büyük balık küçük balıkları yutma gibi tabii nazariyemi devam edecek şimdiden kesdirmek kabil değildir. Fakat bir hakikat vardırki bugünkü nüfusa dör gelen dünya acaba bu sunî vasıtalarla ömür uzadığı ve anasız barbasız insan aratmağa muvaffak olduğu zaman ne olacak bunu ancak gelecek gösterecektir. Varsın yaşayacaklar görsün ve kıyaslasınlar. Yalnız bugün yaşayanlar da kısa bir zamanda gençleşeceklerine ve uzun yaşayacaklarına inanabilirler.

Sunî bacak takılmış bir çocuğa yürümesi öğretiliyor.

sete ve dine bakmadan insanların acılarını gidermektedir.

Kızılhaç sosyal ve bilhassa tıbbî - sosyal yardım hakkında kuracağı teşkilâtın şeklini, bu esas gözden kaçırılmak üzere, halk sağlığı işlerindeki yardımcı rolünün ışığı altında incelemiştir. Bu sebeple Millî Derneklerin karşılaştıkları ödevler, tamamlamak istedikleri halk sağlığı teşkilâtının az veya çok gelişmiş olmasına göre, pek değişik olmuştur. Böylece bazı hallerde çalışmalarına ön ayak olmak, bazı hallerde ise Kızılhaçın esas imtiyazlarından olan muhtariyeti bırakmamak şartıyla mevcut sosyal yardım teşkilâtına dahil olmak gerekmiştir.

Gerek yeni tesisler kurmak, gerek mevcut faaliyete katışmak tıbbî - sosyal alanda Kızılhaç için, memleket tipine göre değişen, görevler meydana getirmiştir. Bununla beraber bu ödevlerin seçiminde bütün Kızılhaç Derneklerinde müşterek olan bazı değişmez unsurlara göre hareket edilmekte olup şimdi bunları gözden geçireceğiz.

FAALİYET SAHASI :

Şimdiki halde Kızılhaç ya askerî sıhhiye veya halk sağlığı idarelerinin

yardımcısı olmak dolayısıyla tıbbî - sosyal yardım yapacaktır. Yalnız bu faaliyete, resmî veya hususî, benzer tesisler bulunduğu takdirde girişileceğinin anlaşılması lâzımdır. Başka hususlarda olduğu gibi burada da Kızılhaçın esas görevi yardımcılık ve tamamlayıcılık olup aynı işi, diğer teşkilâtla, mükerrer şekilde görmekten kaçınmak lâzımdır. Kızılhaçın sosyal yardım alanındaki faaliyet ödevinin ayrılığını müessesenin bu işlere ait programına daima, her memleketin ihtiyacına göre yeni yeni yönler vermeğe çalışması da, belîğ surette, gösterir.

Kızılhaçın tıbbî - sosyal yardımına en başta hak kazanmış gözüken bir sınıf insan bulunduğu muhakkaktır. Bunlar seferî ordunun hasta ve yaralılarıdır. Gerçekte de askerî sıhhiye teşkilâtının yardımcısı olarak bu hasta ve yaralıların bedence iyileşmesine ve sonra yeni baştan beden kabiliyeti kazanmasına (réadaptation fonctionnelle) yardım ettikten sonra onların «sosyal» bakımdan da iyileşmelerine yâni kendi kenidlerine medar olabilecek ferdler halinde topluma (cemiyet) il-

hakolunmalarına da Kızılhaçın yardım etmesi gayet mantıkîdir. Gerçekte de bu alanda çalışan Kızılhaç Dernekleri çoktur. Böylece Avusturalya'da askerî makamlar Kızılhaçın askerî hastanelere her 400 yatağa bir tane düşmek üzere, sosyal yardımcı (assistante sociale)¹ tayin etmesini istemişlerdir. Hastalara hoş vakit geçirtmek üzere bir türlü çare bulan ve şahsî küçük hizmetlerini gören ziyaretçi bayanlar (dames visitantes) teşkilâtı da buna inzıam etmekte ve fayda hususunda ondan aşağı kalmamaktadır. Bu sayede hastaların kuvveyi mânevîyele-ri iyi bir durum muhafaza etmekte ve iyileşmeleri de çabuklaşmaktadır.

Amerika Birleşik Devletlerinde de vaziyet böyle olup Kızılhaç orada da, sahra hastanelerinde yatan askerlere sade eğlence ve oyun vasıtaları bulmak için değil, aynı zaman, sıhhi durumlarının aile, iş güç ve saire bakımından meydana getirdiği güçlüklerle çare bulmak üzere geniş bir sosyal hizmet teşkilâtı kurmuştur.

Yaralı ve hastaların bizzat kendilerine hizmet etmekte olan bu teşkilâtı tamamlamak üzere bazı Dernekler bu askerlerin ailelerine de yardım etmekte olup bu yardım bazan seferber edilen bütün ordu efradı ailelerine şâmil olmaktadır. Amerikan Kızılhaçının misaline uyan diğer Dernekler arasında Fransız ve İtalyan Kızılhaçlarını, bilhassa, zikrederim. Bunlar da bu faaliyet alanında hükümetlerinin yaptığı yardımı tamamlamışlardır.

Bir çok memleketlerde Kızılhaç, seferde yaralanan ve hastalananlara yaptığı yardımı büyülterek, harp marlûlerine de yardım etmektedir. Bu yardım, devletin bu husustaki müdahalesinin az veya çok önemli ve çabuk olup olmamasına göre, pek çeşitli şekiller almaktadır. Finlandiya Kızılhaçı bütün askerî hastanelerde sosyal hizmet teşkilâtı kurulmasını sağlamıştır. Orada Malûl Askerlere Yardım Merkez Bürosunu bizzat Kızılhaç idare

1) Hastane sosyal yardım teşkilâtı hastaların sosyal hayata ait kaygılarını gidermeğe çalışan bir hizmet görmektedir. Meselâ hastalara çoluk çocuklarından haber getirmek, aile reisinin hastalığı dolayısıyla aile yoksulluğuna düşmüşse maddî yardım yapmak gibi. Böyle bir hizmetin gücünü kuvvetini kaybetmiş, aile sahibi bir ferd için, ne kadar mikbule geçeceği aşîkârdır. Onun için Anglo - Sakson dünyasında hastane sosyal yardım teşkilâtı, tıbbî röntgen ve laboratuvar servisleri gibi yardımcı bir ihtisas şubesi halini almıştır (müte.).

etmektedir. Böylece Finlandiya Kızılhaçı sun'î aza imal ettirmekte, bir çok nekahathaneleri idare etmekte, bunlarda iş tedavisi (thérapie par le travail) büyük ölçüde tatbik olunmakta, meslek hayatına yeniden intibak ve kabiliyet kazanma (réadaptation et rééducation professionnelle)² kursları göstermektedir. Bundan mâda malûl askerlerden muhtaç olanlara iş görmelerine gereken aletleri almak, sığırcı ve saire gibi ehli hayvânlar tedarik etmek için Finlandiya Kızılhaçı para yardımını da yapmaktadır. Hattâ malûl kendinin ve ailesinin hayatını kazanabilecek durumda ise kendine küçük bir ahşap ev de verilmektedir. Evin bina malzemesini İsveç Kızılhaçı temin etmekte, kurulmasını, döşemesini ve diğer teçhizatını Finlandiya Kızılhaçı sağlamaktadır.

Yunanistanda Kızılhaç bacakları kesilmiş askerlere, nihaî vesaitin hükmüce teminine intizaren, binlerce muvakkat ortopedik cihazlar ve küçük arbaalar tedarik etmiştir. Bundan mâda Kızılhaçın Malûllere Yardım Komitesi bunlar için özel okullar açmış ve bilhassa harpte kör olanlar için böyle bir okul açtığı gibi malûllere bir çok işler de bulmuştur.

Kızılhaçın hizmet etmek imkânı bulduğu diğer alan da vücutca sağlam olan askerlere yardımdır. İkinci cihan harbinin uzunluğu, orduların bir çoğunun pek uzak yerlerin birinden ötekine gitmeğe mecbur olması ve bu orduların evvelce misli görülmemiş derecedeki kalabalığı askerî makamların, tek başlarına, güç başaracakları bir takım ferdî meselelere yol açmıştır. O vakit bu makamlar Kızılhaça müracaat ettiler. Bunun neticesi olarak Kızılhaç, önemi memlekette memlekete değişen bir derecede, müdahale ederek çeşitli yardım tesisatı kurulmasını sağlamıştır. Bunlar bizat harp bölgesindeki asker yurtları - hem hoş vakit geçirme hem de askerle ailesi arasında irtibat sağlamak üzere - dinlenme yerleri, kantinler ilâh... olup kıtalar yakınına kurulmuşlardır. Bundan mâda askerî hemşireler için istirahat yerleri, askerde çalışan kadınlar için yurtlar açılmış ve nihayet ailelere yardım yapılmıştır.

Kızılhaçın askerî teşkilât kadrosunu aşarak tabiat âfetleri, kaza ve salgın hastalık kurbanlarına da yardım etmesi tabiidir. Bu faaliyetin derhal ve muvakkat mahiyette olarak yapıl-

dığını söylemeğe lüzum yoktur. Fakat felâket geçirenlere yapılan sosyal yardımın âcil devreden pek sonralara kadar sürdüğü de sık görülmektedir. Meselâ Amerika Birleşik Devletlerinde Kızılhaç kaza veya tabii felâket kurbanlarını, durumları tamamen düzelinceye kadar, bu husustaki mütehasıslar vasıtasıyla takip etmektedir. Bunların ilgili makamlardan gerekli yardımı görüp toplumda faydalı bir yer tutmak imkânı elde etmesine Kızılhaç bilhassa nezaret eder.

Fransada Kızılhaçın harap olan bölgelerdeki yardımının büyük bir kısmı, buralara gönderilen, yardım ekiplerindeki sosyal yardımcıları tarafından başarılmaktadır. Bunlar aynı zamanda, harp dolayısıyla, sivil halka yapılması gereken yardımın teşkilâtlandırılması ve idaresi bakımından da büyük işler görmektedirler.

Bunlardan mâda Kızılhaç, yukarda bildirdiğimiz üzere, kendi hıfzıssıhha tesisleri vasıtasıyla de önemli bir mediko - sosyal yardım yapacak durumdadır. Kızılhaç tarafından idare olunan bir dispanser, bir sağlık merkezi, bir süt damlası müessesesi, bir poliklinik, bir kantin, bir elbise deposu ve hattâ bir kastane bile ihtiyaca ve vaziyete göre muayyen bir insan topluluğu veya bölgede yardım hizmeti de yapabilir.

Kızılhaçın harp ve felâket kurbanlarını normal bir sosyal hayata iadeleri içinde ilgili makamlarla elbirliği etmesi ne kadar tabii ise, hastalık dolayısıyla, gerekli geçim vasıtalarından mahrum kalanlara yardım etmesi de o kadar tebiidir. Fakat bu faaliyet de bütün değerini ancak, Kızılhaç dışında kurulmuş, diğer teşkilâtla iş birliği etmek suretiyle gösterebilir.

PERSONEL

Sosyal yardım işinin mahiyet ve genişliği ne olursa olsun Kızılhaçın ehliyetli ve ekseriya fazla sayıda bir personeli bulunması lâzımdır.

Sosyal yardım işinin istediği çeşitli çalışmaların başarılmaları için keza çeşitli kabiliyet ve bilgi sahibi insanlar lâzımdır. Hattâ bunların muhtelif ihtisaslarını birbirleriyle düzenleyerek böyle bir çeşitlilik meydana getirilmesi bile gerekir.

Sosyal yardımın, baş vasıfları hayır severlik ve hüsnü niyet olan, bir çoğunluğun fahri çalışmasıyla başarıldığı devirler artık geçmiştir. Sosyal çalışmanın fayda vermesi için elde meslekten yetişme, yani sosyal meselelerdeki bilgisi tecrübe edilmiş olan bir takım çalışma metodlarına ve metodların geçirdikleri tekâmüllere vâkıf, kimseler bulunmalıdır. Her türlü sos-

yal yardım işinde hizmetin teşkilâtlandırılma ve idaresi, anketler, prensip bakımından alınacak kararlar, özel hâllerde yardım metodlarında hangisinin tatbik olunacağı gibi sorumlulukları gerektiren mevuklar bu gibi şahsiyetlere verilecektir. Faaliyetin umumi güdümünde olanların tavsiyelerini esas tutacağı gibi ruhu da, ekseriya, onlardan ilham olacaktır.

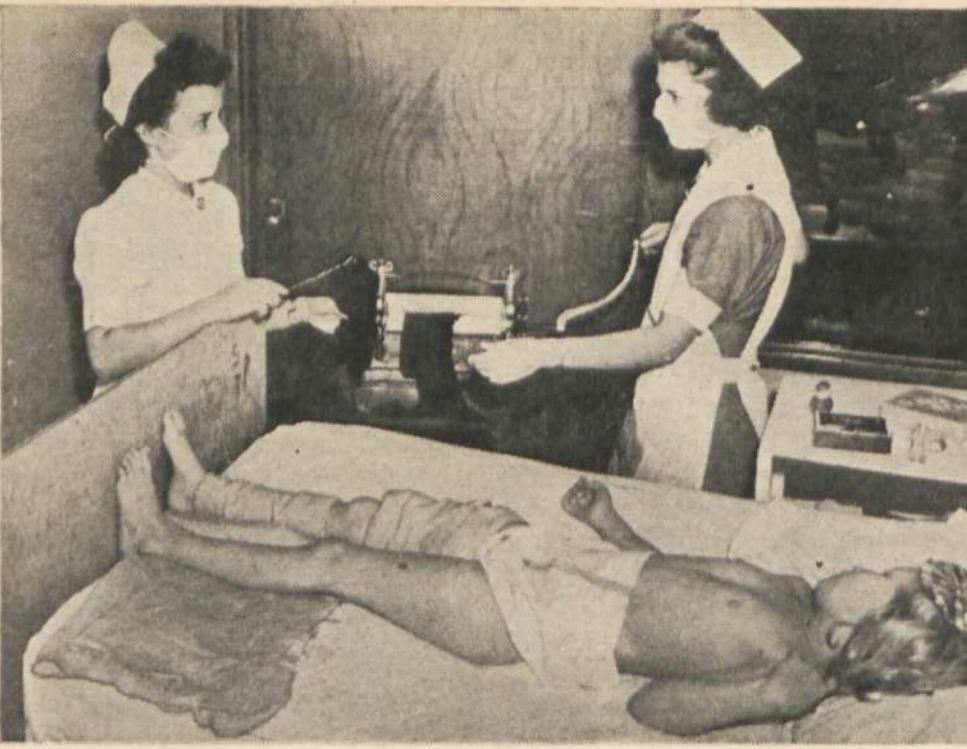
Ancak sosyal yardım işini sade bu şahsiyetlerle başarmağa mecbur kalmak hem şayanı teessüf, hem de tatbik kabiliyeti olmıyan bir keyfiyettir. Gerçekte de bunlar faaliyetin teknik kısmını temin etmekle beraber bazı alanlarda ihtisas kazanmış yardımcıları da lüzum yok değildir: Yazı işleri, ev idaresi ekonomisi, hasta bakımı, bahçe bakımı ve iş tedavisinde kullanılan diğer sanatlar gibi. Bazı işler ise ihtisas bilgisine ihtiyaç göstermezler. Fahri yardımcıları işte bu alanlarda istifade ile çalıştırılabilirler.

Bundan mâda her bir yardım teşkilinin başında bir merkez komitesi bulunmakta olup da bu da, faaliyetin muayyen cephelerini idare etmek üzere, müteaddit tâli komitelere ayrılmaktadır. Bu komiteler halkın muhtelif sınıflarını ve bilhassa resmî görevler hususî hayır teşkillerini temsil etmeleri derecesinde faydalı olurlar. Bu komite üyelerinin hepsi yardım işlerinde meslekten yetişmiş kimseler olmamakla beraber faaliyetin en değerli yardımcılarıdır. Zira yardım işiyle meşgul muhtelif tesisler arasındaki gerekli irtibatı sağlamak dolayısıyla bu faaliyeti büyük ölçüde geliştirmektedirler.

SOSYAL YARDIMCILARIN YETİŞTİRİLMESİ :

Sosyal yardım işinde ihtisas sahibi kimselerin yetiştirilmesinin sistemli bir öğretime lüzum göstereceği aşîkârdır. Gerçekte de bunlardan, bilhassa varlığımızla ilgili, umumî meseleler hakkında bir dereceye kadar ilgi istenmektedir. Sosyolojik, ahlâkî, terbiyevî, sıhhi ve ekonomik mahiyette olan bu meselelerle ferdin toplum ve ailedeki hayatını düzenleyen hukuk kaideleri; sosyal yardım kanunları ve bu kanunların gelişmesi; sosyal hizmetin teknik amaçları hakkında derinleştirilmiş kavramlara sahip olmak lâzımdır. Sosyal yardımcıdan bunlardan mâda insanın beden ve ruhça gelişmesi hakkında bilgisi bulunması; psikoloji kaidelerini ve bunların tatbik tarzlarını öğrenmiş olması; nihayet şahsiyetinin zekâ ve duygu meziyetlerini bir dereceye kadar olgunlukla birleştirmesi sayesinde, yukarda sayılan, nazari bilgilerden muhtaç kimseleri kurtarmak

2) Bu uzun tâbir İngilizcedeki, başka dillere tercümesi güç olan, rehabilitation terimini ifade etmektedir (müte.).

Ameliyatlı hasta çocuk başında hemşireler

veya hiç olmazsa ihtiyaçlarını imkân derecesinde azaltmak yolunda faydalabilmesi istenmektedir.

Sosyal yardım öğretimi memleketlerin programlarına göre, iki veya üç yıl sürmektedir. Öğretimin bir nazari kısım, bir de sosyal hizmetin muhtelif alnalarında yapılan pratik stajları vardır. Bazı memleketlerde sosyal yardım öğretimi yalnız kadınlara mahsustur. Başka memleketlerde hem kadınlara, hem erkeklerle gösterilir. Bununla beraber, umumiyetle, kadın öğrenciler daha çoktur.

Maalesef hemşireler, ziyaretçi hemşireler ve sosyal yardımcıların ödevleri hakkında bir anlaşılamazlık hüküm sürmektedir. Bu anlaşılamazlık bazan bu meslek sınıflarının öğretimi programlarına kadar aksetmektedir. Sosyal yardımcıları, ferdlere ve ailelere dokunan, menşei marazî, teşevvüşleri daha iyi anlayıp çare bulabilmeleri için anatomi, fizyoloji, hıfzıssıhha ve basit hasta bakımı bilgisinin muhakkak lâzım olduğu umumiyetle kabul olunmaktadır. Yalnız bu bilgi, bahis mevzuu teşevvüşün âmili olan, hastalığa bakacak hemşireler için gereken malûmat derecesinde deildir.

Bilmukabele hemşirelerin de sosyal meseleler ve bunlarla ilgili hususlar hakkında iptidai mahiyette bilgi sahibi olmaları (henüz umumiyetle tathik edilmiş olmamakla beraber) arzu değer. Yalnız böyle bir bilginin de hemşireyi sosyal yardımcı haline getireceğini sanmamalıdır. Bununla beraber her iki öğretimde de bazı müşterek noktalar bulunmakla aralarında, bir

derceeye kadar muadillik husule gelmesi kabul olunabilir. Ancak bu da, hemşire ve sosyal yardımcı yetiştirmekte güdülen amaçlara göre, memlekettten memlekete değişecektir.

Kızılhaçın sosyal yardımcı yetiştirmek hususundaki rolü de, tıpkı hemşire yetiştirmek hususunda olduğu üzere, memleketlerde sosyal incelemelere ait mükemmel ve yeter sayıda okullar bulunup bulunmamasına göre değişecektir. Bu gibi okullar yeteri kadar değilse onları kurmak işi de belki Kızılhaça terettüp edecektir. Bu takdirde Kızılhaç en modern ve memleketin ihtiyaçlarına en uygun tipteki okulları göz önünde bulunduracaktır. Buna karşı her yıl memleketin ihtiyacına yetecek kadar sosyal yardımcı yetiştiren yerlerde Kızılhaçın okul açmasına lüzum yoktur. Ancak Kızılhaç bizzat kendi sosyal yardım işleri için, en iyi okullardan mezun olmuş, erkek ve kadın sosyal yardımcı toplayacaktır. Hattâ bu okullardan bir veya bir kaçının idare heyetinde temsilci bulundurmak suretiyle Kızılhaçın öğretimiyle ilgilenmesi de kabildir.

SOSYAL YARDIMCI MUAVİNİ YETİŞTİRİLMESİ :

Kızılhaçın bizzat sosyal yardımcı yetiştirmesi ister faydalı, ister faydasız olsun, meslekten yetişmemiş sosyal yardımcı muavinlerinin yetiştirilmesiyle ekseriya meşgul olacağı bir hâkikattir.

Buna misal lâzımsa Avustralya Kızılhaçının, askerî hastanelerde tatbik ettiği, sosyal yardım faaliyeti için fahri çalışan sosyal yardımcı muavinleri

yetiştirdiğini zikredebiliriz. Bu muavinler meslekten yetişme sosyal yardımcıların nezareti altında çalışmaktadırlar.

Belçikada da Kızılhaç «ambülansçı kadınlar» için sosyal yardım kursları açmış olup bu kurslar 30 saatliktir. Programlarında yoksulluk ve başlıca sosyal yardım teşkilâtıyla beraber sosyal sigorta ve mevzuat kavramları da vardır. Nazari öğretim anket tekniği ile tabii felâketler ve bombardımanlardaki yardım faaliyeti programlarını gözden geçirerek tamamlanmaktadır.

Fransa Kızılhaçı, bir yıllık öğretimle elde edilen, bir «tıbbi sosyal yardımcı = aide méidco - sociale» ihtisası ihdas etmiştir. Öğrencilere sosyal yardım alanında mücmel fakat kesin bilgi vermek üzere, öğretimin programına da, tamamlayıcı bir kurs girmiş bulunmaktadır.

Büyük Britanya Kızılhaçı kendi mensupları ve bilhassa fahri yardımcı muavinleri için sosyal hizmet kursları açmıştır. Bunlar, her şeyden önce, bu kimselerin temasa gelecekleri muhtelif sosyal müesseseleri daha iyi tanıtmayı amaç tutmuşlardır. Kurslarda üç seri ders verilmektedir. Serilerden biri aile ocağında ve insan topluluğu içinde yaşayış, diğeri eğitim ve gençliğin menfaati namına kurulmuş sosyal müesseseler ve üçüncüsü de umumî hıfzıssıhha hakkındadır.

Macaristan Kızılhaçı barış zamanındaki amaçlarından birinin «sosyal yardım kursları açmak» ve savaş zamanında da «devletin yaralı ve hasta askerlere karşı itinasını tamamlamak» ve «bunlara askerî makamlarca yapılan yardımdan mâda da muavenet etmek olduğunu tüzüğüne koymuştur.

Tam manasiyle ve dünyanın bildiği en muazzam hayır kurumu olan Kızılhaçın ödevi sade yara sarmak ve gerisi gelmemek üzere sadaka dağıtmak değildir. Bilâkis askerî sıhhiye ve halk sağlığı teşkilâtlarının yardımcısı olmak dolayısıyla, yaralıların hayatlarını kurtarmak ve insan topluluklarının kimseye muhtaç olmıyan fardleri haline gelmeleri için kendilerine gereken maddî ve manevî kuvveti bulmak bakımından, Kızılhaç mezkûr teşkilâtla işbirliği etmekle mükelleftir. Bir çok memleketlerin Kızılhaçları da sosyal yardım faaliyetlerini bu zihniyete göre geliştirmektedirler

Tercüme eden : Dr. Hamdi Dilevurgun

DÜZELTME

15 sayılı mecmuamızın 71 inci safhesinin üçüncü sütununda alttan 6 ncı satırda «bir kutsal sefer» denecek yerde yanlışlıkla «bir haclı seferi» yazılmıştır. Özür dileyerek düzeltiriz.

KIZILAY

Modern ahlâk insan severliği en iyi gerçekleştirme yolunun hayır cemiyetlerine girmek olduğunu isbat etmiştir. Kızılay üyeleri arttıkça bu ülkü de o kadar kuvvetlenir.

BUGÜN bir muharabe meydana gelip, eline düşen, düşman seirlerine, yaralılarına fena muamele ederse beynelmilel vasıtalarla kendinden hesap sormak kadar kolay bir şey yoktur. Böyle bir hareketin sorumluluğu ise o kadar ağırdır ki sânik taraf onu üstünden atmak için her şeye katlanmağa hazırdır. Çünkü suç sade ilgili tarafı değil bütün tarafsızların vicdanını da incitmiştir. Düne kadar bu böyle değildi. Stratejinin en büyük zaferi olarak tarihe geçen Avusturya muharebesinden sonra bir takım esirlerin tıkararak havasızlıktan boğuldukları zindan sadece bilim adamlarını, havasız bir muhitin uzviyete olan tesiri üzerinde, düşündürmekle kalmıştı.

Bugün uzak bir bölgeyi, medeniyet âleminin iklim veya kıta aşırı bir ucunu, su bassin veya deprem yıksın. Osa halkından ırk, milliyet, rejim ve görüş itibariyle apayrı ülkelerde bile sade acı duymakla kalmaz Kızılhaç ve Kızılaylar derhal yardım eli de uzatırlar. Dün böyle bir şey hiç de icap etmezdi. 1755 de Lizbon şehri depremle yıkıldığı vakit İngiliz hükümetinin yüz bin İngiliz altını göndermesi o kadar görülmemiş bir jesttir ki Prike «nihayet İngilizler ne İngiliz, ne de protestan olmıyan kimselerin, başka dindeki yabancıların felâketine acımışlar; merhamet, müsamahasızlık ve ırk ayrılığından doğan dar kafalılığı bastırmıştı» diyor.

Sayın okurlar dünün istisnalarını bugünün tabii olayları haline sokan modern görüş ve düşünüş tarzı 1864 de temeli atılan Beynlemilel Kızılhaç Komitesi ve onun ülküsünü yurdumuzda yaşatan Kızılayımızla başlamıştır.

Bugün o derece benimsediğimiz, insanlığın ayrılmaz şartı saydığımız bu duyguların medeniyet âleminde böyle neden geç tutunduklarını sorabilirsiniz. Sebebini bulmak kolay: İnsan severlik tarihde en geç kendini göstermiş, yeryüzünü hala kaplayamamış bir ahlâk varlığıdır.

Dünyada henüz ekip biçmeği, sürü yetiştirmeği bilmeyen, sade avcılıkla karnını doyuran insanlar yok değildir. Bunlarda evlât muhabbeti bile fayda

kavramıyla sınırlanmıştır. Kız çocukları fazlaşırsa kesip gömerler veya kızartır yerler: Avcılığa elvermiyen bir mahlûkun boğazı aileye yük olmasın diye! Artık gözü uzaktaki avı iyi seçemiyen, var kuvvetiyle ok atamıyan ihtiyarları: ödevi de çevik erkek evlâtlarının peşi sıra soluya soluya ormanlarda koşmak ve onların vurduğu avı tıkanca tıkanca çadıra taşımaktır. İnsan sevgisi her şeyden önce bir medeniyet mahsulüdür. Bir köy olsun kurabilen iptidai insanların, hiç olmazsa, kabilesi halkını sevdiğini görüyoruz.

İnsan sevgisi ilk önce Doğuda tarihe girmiştir. Hindistan insana ölümünden sonra manevî kurtuluş arayan düşünenlerin memleketi idi. İsadan yüzlerce yıl önce yetişen Buda gelenekleri inceleye inceleye herkesin, ferden, ahret saadeti kurmağa çalışmasını, kendinden önceki Hind selâmet formülünü, yeter bulmadı. Hem başkalarını kurtarmak istedi, hem de gerekli kaynağı yalnız kendi inancında aradı. Bu iki hareket o zamana kadar yürüye gelen görüşe zıddı. Eğer Hindistanda her mezhebi hoş görmek âdet olmasa idi bu devrim, «insanları kurtarıcı»nın çarmlıca gerilmesi trajedisine İsadan çok daha önce sebep olabilirdi. Böyle bir şey yapılmayınca insanlık duygusu da büyük kütlelere işleyebildi. Asya medeniyetinde hemcinsine karşı sınırsız sevgi yer etmeğe başladı. İsadan önceki üçüncü yüz yılda, kazandığı bir zaferden sonra, harpten öğreterek budizmi kabul eden Hind kralı Asoka'nın yer yer diktirdiği kitâbelerden birine bakınız: «İyilik nedir? Merhamet etmek, sadaka vermek, dürrüst ve kirsiz bir hayat sürmek, canlı mahluklara saygı göstermek, insanları hoş tutmak, Birehmenleri ve zâhidleri saymak, ananın babanın ve ihtiyarların sözünü dinlemek».

Eski çağlarda insan sevgisine ancak tanrısı az çok mülayim kavimlerde rastlanmaktadır. Irak'taki Sami medeniyetinin insan kurbanı ister çetli tanrıları vardır: Asuriler yenilmiş düşmanların diri diri derilerini yüzmekle belki de ibadet etmiş olmaktadır.

Diğer bir Sami kavmin, İsrail oğullarının tanrısı tektir. Onun da şiddetli bir adaleti vardır. Kavmi suç işledimi cezaya çarpmaktan geri durmaz. Fakat sonra acıyarak kusurlarını affeder, başka kavimlere karşı onları korur. Bunun içindir ki son yahudi peygamberleri ümmetlerine kendilerini kurtaracak bir mesih müjdelemişlerdir. Eski Yunanda tanrılar zebani tıynetli, tabiat üstü varlıklardır. İnsan istediği kadar suçsuz olsun soyunda sopunda tanrıların kaprisine dokunacak bir kabahatli çıkmışsa günahı hemen kendi boynuna yazılabilir. Eski yunan dramı alın yazısı kara bahatsızların trajedisidir.

Bununla beraber Batı dünyasında fikir âlemi peygamber değil filozof yetiştirmektedir. Bunlar ilk önce hakikatı, bilim gerçeklerini ararlar. Eflâton ideal güzelliğe hayrandır. Fakat girdiği inceleme sonucu nizam, intizam ve ahengin iyi bir şey olduğunu görür. Bu bakımdan herkesin hakkını saymak (adâlet) en büyük fazilettir. Adâleti de en güzel gerçekleştirecek kuvvet devlettir. Böylece eski Batı âleminin hakikaten en büyük fazilet olarak gerçekleştirmeye çalıştığı adâletin, hukukun felsefesi kurulmuş, ahlâkî değeri belirtilmiş olur. Fakat insan severlik hâlâ teoriye girmemiştir. Eflâton'un Cumhuriyetinde insanca hükümler bulunmakla beraber bunlar ikinci derecede kalan şeylerdir. İnsan severliğin bir kurala bağlanması için felsefi düşüncenin insanın saadet ve selânetini araması lâzımdır. Bu bakımdan en büyük sistem Büyük İskenderden miras kalan bölge üzerinde kurulacaktır.

Bu bölge Avrupa, Asya ve Afrika da hür Yunan siteleri, büyük doğu imparatorlukları yerine bir kaç makedonyalı başbuğun eline geçmiş kozmopolit yapıli kiralıklar halinde idi. Fakat aralarında manevî bir bağ vardı: Eski Batı ve Doğu kültürlerini kaynaştıran yeni Helen medeniyeti. O zaman Yunan kültürünü hazmetmiş olmkala beraber hiç bir Yunan sitesinin hemşehrisi olmıyan Kıbrıslı, Suriyeli ve Anadolulu bir takım düşünenler stoisizm sistemini kurdular.

Bunlar bilim alanında yeni gerçekler bulmak amacı gütmüyorlardı. O zamanların ruhun bedeni taşıması ve bu kudrete arıza verici hallerin sağlığı bozması şeklindeki tıp bilgisini esas tutarak insanı mesut edecek bir yol arıyorlardı. Tıbbın insan hakkındaki kanaatini bir dogm (nas) olarak kabul eden stoisyenler kâniatın da ruhu olduğunu ve bu ruhun bütün insanlarla tanrıda inüşterek olduğu şeklinde pan-teist bir inanışa varmışlardı. Bundan mâda insanların tabii meyhanlarının zevk ve haz olmayıp ferdini ve nev'ini korumak olduğunu da ileri sürmekte idiler. Kendileri aakıl kimselere düşen ödevin tabii hayat şartlarına rıza göstermek, talihsizliklere tahammül etmek ve şayet durum insanın tabiatın gösterdiği yolu tutmasına elvermezse kendini öldürerek kurtulmak olduğuna samimiyetle inanmakta idiler. Fakat bütün Avrupa dillerinde yalnız bu sıkı kanaat ve tahammül manasiyle yer etmiş bulunan «stoik» kelimesinin yanında stoisizmin pek insanca bir ahlâk telâkkisi vardı. Herkesde tanrı ruhunun bir parçası bulunması insanların kardeş olmalarını icap ettiriyordu. Böyle bir ruh insanların birbirini sevmesini, aralarında ırk farkı gözetmeden insanlığa faydalı olmasını, hayır işlemesini gerektirirdi. İnsanlar kendilerindeki ruha daha tam surette sahip tenrılarla birlikte tek kanunu adâlet ve sevgi olan büyük bir cumhuriyet kurmalıydılar. Yalnız stoisyenlerin insan sevreliği ancak aydınların (aakılların) anlıyabileceği bir kavramdı. Onun için bunu herkes anlayamamış, sistem ırkları, dinleri, gelenekleri ayrı kavimleri bir bağ altında toplamak isteyen Makedonyalı kiralılar tarafından propoganda vasıtası olarak bile kullanıldıktan sonra Roma imparatoru Marc - Aurèle ile birlikte sönüştü. Batı dünyasının kiral Asokası olan bu insan imperator bütün stoisyenler gibi ölümden korkmaz. Fazla olarak ölmekle, ruhun kendini aşağılatan bir darlık mahiyetindeki bedenden kurtulup kâinatı canlandıran kaynak ruha kavuşacağına inanır. Ahlâk bütün kâinata şamil hayırlı tabiatın insanı işbâ hâline getirmesidir. İnsan bir ağacın dal budak salması gibi bu hayrı etrafa yaymalıdır. «Tanrılar benimle ilgilenmese bile ben iki yurda ait olduğumu unutmam. Marc - Aurèle olmanı dolayısıyla Roma, insan olmanı dolayısıyla bütün cihan vatanımdır. Hayırlı olan biricik şey ancak bu iki yurda da faydalı olarsak çalışmaktır» diyen bu asil ruh, İsadın sonraki ikinci asırda, Romayı ve medeniyet âlemi-

ni barbarlara karşı savunurken veba ya tutulup ölmüştür.

Stoisizmin yalnız aydınlarla telkin edebildiği insan sevgisini hristiyanlık herkese vermek istemiştir. İsa insanlara tanrı ve insan sevgisi ile merhamet sayesinde cenneti müjdelere. İsrail Oğullarını kurtaracak Mesih bu değildir. Kendini iki hırsız arasında çarpmıha gererler o anda bile düşmanlarını affetmesi insanlığın unutacağı jestlerden değildir. Ufacık cemaati bütün Avrupayı kaplayacak bir ümmet doğuracaktır. Fakat yeni din her yeri tutamayınca mutaasıpların elinde insan sevgisi sade din kardeşlerine karşı güdülür bir duygu olmuş ve haclı seferlerini doğurmuştur.

Müslümanlıkta imanın şartlarından olan zekât insan severlik belgesi olan yardımı organize etmiştir. Din kardeşliği duygusu taşımasına ve hatâ cihadı kutsal saymasına rağmen yeni din hristiyanlıktan çok daha müsamahalıdır. Padişah hristiyan tabasını müslüman etmek isterse karşısında en büyük engel olarak şeyhül islâmı bulur.

Doğuşlarından itibaren uzun bir süre ile fikir âlemine hâkim olan büyük dinler, velev ki yalnız ümmet için olsun, insan severlik duygusunun yer etmesine, hastane, imaret gibi hayratlar açılmasına çok yaramışlardır. Yalnız insanlık duygusu köle ealim satını gibi hürriyete aykırı hareketlerden de incinerecek kadar derinleştiği vakit dinlerde bu usul aleyhinde hiç bir şey bulunmadığını gördü. Diğer taraftan sadaka verme şeklinde yapılan yardımlar muhtaçları tenbelliğe, riyaya ve aşağılığa da düşürüyorlardı. O zaman ahlâkcılar insan severliği yeni kavramlara dayandırmak istediler. Kendilerine ilk darbe iktisatcılarla kuvvete tapıcılardan geldi.

Makine devriminin yarattığı imkânlar karşısında bir santimi bile kârsız işe yatırmayı günah sayan iktisad-cılar fakire, fıkara yardım yapılmasını iktisada uymaz bir hareket buluyorlardı. Kuvvete tapan filozoflara göre ise zaifleri yaşatmak tabii ıstıfa kanunu baltalamak demektir. Merhamet kuvvetlinin aleyhine zayıfı korumağı güden köle ahlâkı prensiplerinden biriydi.

İnsanın çıplak tabiat sinesinde yasar bir mahlûk olmayıp medeniyetin yarattığı çok daha ayrı bir muhitte bulunması kendine tabii ıstıfa kanununun tatbik olunamayacağına baş delildir. Üstelik ahlâk fizik ve biyolojik kanunlara dört elle sarılmak değil bunların üstünde, insanlık duygusuna

dayanan, bir düzen ve ahenk kurmağıdır. Onun için modern ahlâkcılar bu itirazları kolayca susturmuşlardır. Zaten bilimin ilerlemesi zayıf ve hastalıklı kimselerin bile topluma faydalı olmasına imkân veriyordu. Artık insan severliğin temelleri o kadar kuvvetlenmişti ki Fouillée gibi bazı düşünürler bunu sadece ahlâki bir hareket değil, geçmişteki haksızlıkları, suçları, zararları gidirmek üzere onarıcı bir adâlet (justice réparative) bile saymışlardır.

Bununla beraber modern ahlâkcılar insan sevgisini sosyal dayanışmaya (tesanüd) bağlamağı bilime daha uygun bulmuşlardır. Dayanışma bir toplumdaki bütün unsurların birbirlerine ve topluluğa muhtaç olmaları demektir. Bütün varlıklarını insanlığın geçmişteki ve haldeki safhalarında alan ferdler insanlık kavramı içinde birbirlerine dayanışmaktadır. Dayanışmanın baş şartı da iş bölümü ve çalışmaktır. Bugünün insan severliği çalışmamayı başkalarına fenalık etmek sayacak kadar geniş çevrelidir. Böyle bir toplumda insan severlik belgeleri yurttaşlara şamil olan sosyal sigortalar, veremle savaş, zührevi hastalıklarla savaş, çocuk esirgeme ve yardım sevenler kurumu, sömürgelerde yerlilerin hukukunu koruma birlikleri ilâh ile bütün cihana şamil olmak üzere Kızılhaç ve Kızılay dernekleridir.

Şu halde modern ahlâk, en geniş ve büyük ifadesini dayanışmada bulan, insan severlik duygusuna hizmet etmek için herkesin hayır kurumlarından birinde çalışmasını beklemektedir. Bu gereği Kızılaya üye olmak suretiyle yerine getirecek yurttaşlara biraz da Kızılayın amçalarından bahsedelim.

Kızılhaç ve Kızılay zihniyeti ilk önce harplerin vahşetini azaltmak isteginden doğmuştur. Eski zamanlarda harp yaralı ve esirlerine insan severlik göstermek ahlâk yasalarına girmiş bir meziyet değildi. Bu bakımdan da ilk hareketi doğu memleketlerinde görmekteyiz. İsadn önceki altıncı yüzyılda yaşamış olan Keyhüsrev Keldanile'e karşı savaş açtığı zaman esir düşecek yaralılara tıpkı kendi ordusunun yaralıları gibi bakmalarını hekimlerine emretmişti. Hindlilerin manu kanunu da yaralı, esir veya uyurkan yakalanmış düşmanların öldürülmesini yasak etmektedir. Fakat harp yaralılarının «tarafsız» sayılmasına ilk teşebbüs şerefi Selâhaddin Eyyubiye aittir. Bu hükümdar esir ettiği hristiyan hasta ve yaralılarına bakmak üzere Saint - Jean Hospitaliers şövalye-

lerinin kendi ordugâhına serbestce gelip gitmelerine müsaade etmiştir.

Tarihin daha sonraki devrelerinde de bu yolda teklifler yapılmışsa da, insan severlik duygusunun henüz gereği gibi incelmemiş olması yüzünden, pratik sonuçlar sağlanamamıştır. Jean - Jacques Rousseau'nun harplerin bir birine ferden düşman olan kimseler namına değil, devletler namına yapılması dolayısıyla askerlerin insan olarak birbirlerine düşman olmadıklarını ileri sürmesi bu bakımdan ilgi değer. Netice olarak Rousseau harpteki bir asker silâhını bırakınca veya silâh kullanamaz hale gelince artık diğer tarafa hiç bir düşmanlığı kalmadığını, hayatına ilişmeğe kimsenin hakkı olmadığını ileri sürüyordu. Bu gibi insanlık duygularının zamanla askerlerin yüreklerinde de uyanması tarihe, kendilerine şeref verecek kayıtlarla, geçmemiş değildir. Meselâ 1847 de İsviçrede, irtica meselesinden patlak veren, iç harp federal kuvvetler baş komutanı general Dufour mayetindeki birliklere verdiği emirde «düşman püskürtülünce yaralılarına tıpkı kendi yaralılarımız gibi baktınız, felâkete uğramış insanlara borçlu olduğumuz bütün ihtimamı gösteriniz» diyor du.

Bu güzel duygunun harp eden bütün ordular için gerçekleştirilmesi ümidi de 1859 yılındaki İtalya savaşının, hisli ve insaniyetli bir adamda, bıraktığı intibâların medeniyet âleminde duyurulması ile doğdu.

O zaman Sarduyalıları adını taşıyan İtalyanlar, Avusturya elinde bulunan, Piyemonte ile Venediği kurtarmak üzere Fransa ile birleşmişlerdi. 160.000 kişilik müttefik orduya imperator III. üncü Napolyon komuta ediyordu. İlk çarpışmalarda yenilerek Mincio nehri gerisine çekilen keza 160.000 kişilik Avusturya ordusu da, geçen büyük harpte ölen, imperator Fransua - Jozef'in komutasında idi. Her iki baş komutan da harpte pişerek yükselmiş askerler değildiler. Bunun için Avusturya ordusu müttefikleri durdurmak üzere nehri aşp harekete geçtiği vakit Garda gölünün güneyindeki San Martino'dan 15 kilometre daha güneydeki, Campo di Medole'ye kadar uzanan harp meydanındaki boğuşma pek kanlı oldu. Fransızlar tam Napolyonca bir düşünce ile düşmanın merkezini yarmayı tasarlamışlardı. Fakat merkez tahkimli ve sarp tepelik olan Solferino'ya dayanmıştı. Ondan hücum pek zahmetli oldu. Avusturyalıların planı, Solferino'nun güneyindeki, Fransız sağ knaadını çevirmekti. Bu kanat da düpedüz bir ovada bulunuyordu. Fran-

sızlar gerekli yerlere 80 top yerleştirmişlerdi. Öyleki Avusturyalıları hücum geçince mermi yağmuru altında mükemmel hedef teşkil ederek buca ladılar. Muharebe başlayınca iki imperatorun, at üstündeki, haşmetli birer seyirciden pek farkları kalmamıştı. Kor komutanları kendi başlarına savaş yaptılar. Avusturya sağ kanadındaki general Benedeck'in karşısına Sardunyalılar düşmüştü general bunları ilk seferde süpürdü. Fakat yükü azalınca merkeze imdat göndermediği düşünemedi. Nihayet Avusturyalıların çevirme hareketi başarısızlığa uğrayıp merkezde de Solferino düşünce Fransua - Jozef'e muharebenin kaybolduğunu söylediler. O da umumî ricat emrini verdi. O sırada şiddetli bir fırtına da çıkmıştı. Gerek bu sebeble ve belki de III. üncü Napolyon'a düşmanı takip emri vermesi söylenmediğinden Fransı zordusu olduğu yerde kaldı. Bu hal de ilgi değer bir olaya meydan verdi: Yukarda bahsi geçen Benedeck koruna, saat 16 sularında, ricat emri geldiği vakit Sardunyalılar ikinci bir hücum hazırlanıyorlardı. Benedeck «askerlik namusu bu anda çekilmeme mânidir» diyerek emre kulak asmadı. Karşısındaki Sardunyalıları bir kere daha önüne kattı ve akşam karanlığına kadar mevziinde kaldığı halde üstüne yürüyen filan da olmadı. Gerçekten asker olmıyan iki imperatorun karşılıklı idare ettikleri Solferino muharebesi sevk ve idare hatalarını asker kanıyla gideren bir boğazlaşma olmuştur. Fransızlar on iki bine yakın Avusturyalıları yirmi binden fazla kayba uğramışlardı. Yaralılar Solferino'nun biraz batısındaki Castiglione'de karma karışık bir halde yatırılmışlardı. Ne sıhhi malzeme, ne de sıhhiye mensuplar onlara bakmağa yetecek derecede değildi.

İşte o vakit beyazlar giyinmiş bir yolcu kahıtsız insanların imdadına koştu. Bu yolcu, III. üncü Napolyon'dan ziraî ve iktisadî bir teşebbüs için Cezayirden bir yer istemek üzere gelmişken, tesadüfi olarak muharebe sahnesi içine düşen Cenevreli filantrop Henry Dunant idi. Hassas ve insaniyetli bir adam olan Dunant'a on binlerce yaralının perişan hali pek dokunmuştu. Bir anda bütün Castiglione halkını harekete getirerek bunların kendilerini yabancı boyunduruğu altına tutmağa gelen ordunun yaralılarına da dost tarafinkiler gibi bakmalarını sağladı. O vakit kanlı meydana yaralı ve ölüm halindeki rein iniltisi arasında duyulan «sono tutti fratelli = hepimiz kardeşiz» sözü Dunant'ın «Bir Solferino Hatırası» adıyla yazdığı eser

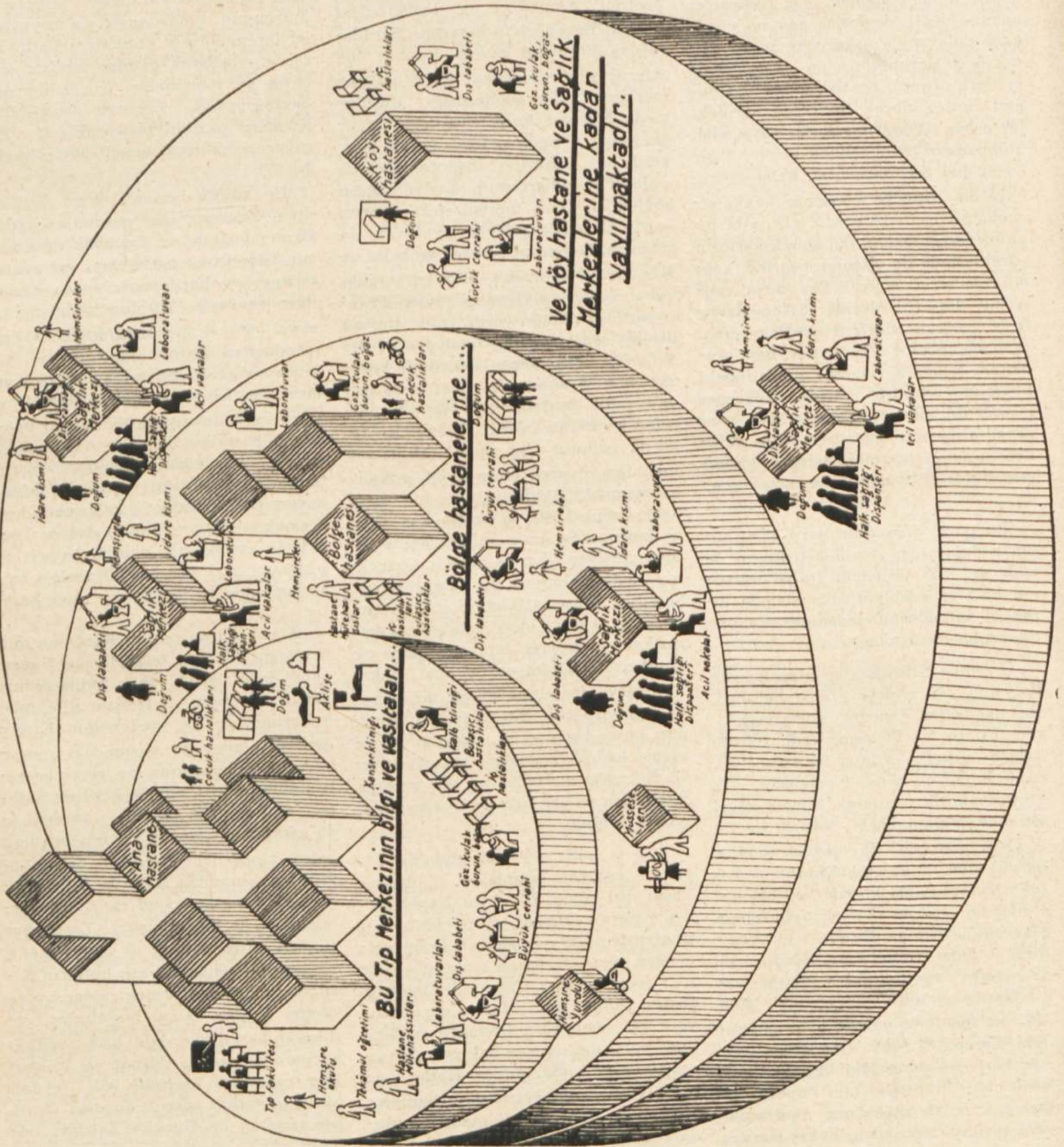
sayesinde bütün medeniyet âleminde duyuldu.

Bunun neticesi olarak Dunant'ın, yukarda adı geçen general Dufour ile birlikte, Cenevre'de kurduğu beş kişilik bir komisyon 1864 de bir çok memleket temsilcilerine «sefer halindeki ordularda yaralanan askerlerin durumunu ıslah» amacıyla beynelmîlel bir mukavele imzalatıyorlardı. Yaralılara bakacak olanlar tarafsız sayılacak ve tanınmaları için kollarında, bayraklarında Cenevre armasındaki Kızılhaç işaretini taşıyacaktı. Kızılhaç teşkilâtının temeli böyle kuruldu.

Bu büyük insanlık dava ve ülküsüne karışmak için yurdumuz aydınlarının yaptığı ilk teşebbüs Abdülhamit devrinin engellerine uğrayarak kırılmış ve Kızılayımız ancak meşrutiyet devrinde, Trablus harbinden az evvel, tekrar kurulabilmiştir. O zamandanberi birbiri arkasına baş gösteren ve ancak kurtuluş savaşımızın mesut neticesiyle kapanan kanlı ve uzun harp devresinde Kızılayın yaralılara, hastalara bakmak, hastaneler açmak, ilâc malzeme bulmak, esirleri harpte kaybolanları araştırmak, muharcıları barındırmak, derdlerine deva aramak, sakatlara alillere takma aza tedarik etmek gibi yaptığı hayırlı işleri ayrı ayrı saymak bilinenleri tekrarlamaktan başka bir şey olmayacaktır.

Ancak bütün bunlar Kızılayın millî alanda ve harp felâketlerine karşı aldığı tedbirlerdir. Barış zamanlarının yangın, deprem, su baskını gibi felâketlerinde de ilk yardımcının Kızılay derneği olması bu kurumdaki insan severlik duygusunun ne geniş çevreli olduğuna bir delildir. Böylece sadece harbin açtığı yaraları sarmakdan da çıkarak bir sosyal yardım kurumu halini almış olan Kızılhaç, geçen büyük harp sonunda, 1919 da açılan Kızılhaç Dernekleri Ligi ile sağlık meselelerini de ele almıştır. Zaten her yerde hemşireler gibi en önemli sağlık personelini yetiştirmekte bulunan Kızılhaç ve Kızılay Dernekleri bu sayede verem, kanser, salgın hastalıklar ve zührevî hastalıklar gibi halk sağlığı bakımından daima ihtiyat ve dikkat ister meselelere üzerinde çok faydalı tedbirler tatbik edecek duruma vardı. Bir taraftan da Gençlik Kızılayı teşkilâtı okul çocuklarını hem sosyal yardım hem de sağlık bilgileriyle mücehhez hale getirerek gelecek için faydalı üyeler gözüyle yetiştirmeğe başladı. Her yıl Gençlik Kızılayı kampları çocukları tatil devresinde yararlı

(Arkası 14 üncü sayfada)

1946 senesi daha sağlıklı bir yıl olamaz mı ? (*)

Sağlıklı bir millet yetiştirmek için hiç bir zaman, tam bir istekle teşebbüse girişmemiş olmaktan ileri gelen utanılacak durumumuzu şimdi farketmekteyiz. Asker Seçimi dairelerince yapılan muayenede erkeklerimizde yüzde 40 ının beden veya ruhca hasta çıkması başarısızlığımızın büyüklüğünü teşhir etmiş bulunmaktadır. Bu keyfiyet harp içinde toplamış olduğumuz bilin kaynaklarının meydana getirdiği, hayret verici başarılarla karşılaştırılınca büsbütün göze çarpmaktadır. Atom bombası bunlardan yalnız biridir. Penisilin, D.D.T., yeni sıtma ilaçları ise diğer başarıları teşkil etmekte olup hükümet, sanayi ve fen adamlarının elbirliği etmeleri sayesinde meydana getirilmiştir. Askerde çalışan erkeklerimiz ve kadınlarımıza tam bir tabip ve hastane bakımı sağlamak üzere geniş ölçüde teçhizat, malzeme ve personel hazırlanmıştır. Bununla beraber, hastanelerimizin geliş güzel yerlere kurulmuş olmaları dolayısıyla, nüfusumuzun 15,000,000 dan fazlası gerçekte bu kolaylıklardan mahrum kalmıştır. Hâzık bir ihtimama muhtaç olan bir çok kimseler de masrafın ağırlığı yüzünden hastaneye girememektedirler.

Bu bir varlık, hüner ve maharet işidir.

Barış zamanında herkese tam bir sağlık hizmeti sağlamak üzere kaynaklarımızı ve yaratıcı enerjimizi seferber etmeğe hazır mıyız? Biz, evvelce de bir kaç yıl içinde dünyanın başına en eski zamanlardan beri belâ olagelen âfetleri süpürebilirdik. Sıtma, lekeli humma, tüberküloz, zührevi hastalıklar; bulnarın hepsi elbirliğiyle çalışırsak ortadan kaldırılabilir. Tababetin daimî sırlarını araştırabilecek kadar varlığımız, hünerimiz ve maharetimiz yok değildir. İcabeden yerlerde modern hastane ve sağlık merkezleri kurmak; gerekli tıp, bilim ve sağlık adamları yetiştirmek; su ve kanalizasyon tesisatı yapmak; bütün halka en iyi bakımı temin etmek üzere bir

Yazan : Dr. Thomas PARRAN

Birleşik Amerika Devletleri Sağlık İşleri Başkanı

sağlık programı hazırlamak yapamıyacağımız işlerden değildir. Bir arada çalışır ve yapacaklarımızı bütün devletlerimiz bir araya gelerek tâyin edersek bunların hepsini barabiliriz. Bize, her şeyden ziyade, mevcut personel ve imkânlarımızın sırasından faydalanacak ve teşkilâtın genişlemesinden önce faaliyete geçecek bir mekanizma lâzımdır. Tek bir plânın memleketin her bölgesine uygun gelmesi ihtimali vardır. Fakat şu sayfalarda şematize edilmiş bir teşekkülün her bir devlette çalışması gerektir. Bu plânın, halka daha iyi bir sağlık bakımını temin etmek üzere, nasıl tatbik edileceğini burada izah ediyoruz:

En büyük şehirlerden birine büyük bir tıp merkezi yani bir ana hastane ve tıp fakültesi kurulacaktır. Doktor, hemşire, dişçi ve diğer sağlık adamları burada yetiştirilecektir. İhtisasa ve özel bakıma muhtaç kimseleri teşhis ve tedavi edecek personel de en mükemmel teçhizat ve laboratuvarları burada bulacaklardır. Bilim adamları da ilmi araştırmaları ve buldukları sonuçlara ait kontrol tecrübelerini burada yapacaklardır. Büyük şehir merkezinden diğer şehir bölgelerine yayılmak üzere bölge hastaneleri kurulacak ve bunlar en güçleri müstesna olmak üzere bütün hastalık vak'alarına bakacaklar, mütehassıs tabip ve hemşire yetiştireceklerdir. Bu bölgelerin sağlık daireleri de halkın sağlığını korumak üzere hastanelerle sıkı sıkıya işbirliği edeceklerdir.

Köylerde yaşayanlar ise sağlık merkezleri ve küçük hastanelere muracaatla muayene olacaklar, âcil tedavi ister hastalıklarına baktıracaklar ve küçük ârıplarını iyi ettireceklerdir. Sağlık merkezlerinde, her biri 50,000

nüfusa hizmet etmek üzere, mahallî sağlık dairesi şubeleri açılacaktır. Köylerde hastalıkları, uzun veya ihtisas bakımına lüzum gösteren kimseler en yakın bölge hastanesine gönderilecektir. Bunlar müteakip tedavi veya bakım için tekrar sağlık merkezine iade edildikleri vakit bu işi eski doktorları yapacaktır.

Daha iyi bir sağlık durumu temin etmek elimizdedir.

Böyle bir sisteme gereken para çok kimseyi düşündürebilir. Çünkü ciddî bir hastalık halinde icabeden masrafı yapabilmek az kimsenin harcıdır. Bununla beraber sağlık sigortaları ve vergileri sayesinde herkes biraz masraf etmekle bütün halka hizmet için böyle bir teşkilât kurmak mümkündür. Devletler ve belediyelerde sağlık hizmeti organize etmek için kurulacak plânlar nasıl farklı olacaklar sa bunlara ait masraflar da aöyl birbirinden farklı şekilde karşılanabilir. Her hangi bir bölgenin ihtiyaç, kaynak ve itiyatlarına en uygun olan plân orası için elverişli demektir. Bütün millete böyle bir hizmet sağlamağa gereken masraf bize harbi kazandıran milyarların küçük bir parçası olacak, hastaların ve önlenmesi kabil ölüm vak'alarının millî gelire her yıl getirdiği zararla kıyaslanırsa ufaklık bir masraf teşkil edecektir.

Şimdi - 1946 yılı - artık sağlıklı olmak isteyip istemediğimizi tâyin etmek zamanıdır. Bunu eski başarısızlıklarımızın hâlâ bizi sarstığı, halkımızın sağlığına bakmak hususunda harp gayretlerimizin hafızamızda hâlâ canlı olduğu şu sırada yapmamız lâzımdır. Bu yılın en uygun kararı kendimiz için daha büyük bir ferahlık ve evlâtlarımıza miras kalmak üzere de bol bol sağlık temini olmalıdır.

(*) Look, January 8, 1946 dan tercüme.

Hemşirelerin harpteki başarıları

A MERİKA Birleşik Devletleri II inci Cihan Harbine girdiği vakit hastane hemşireleri ayda 3,000 kişi nisbeti üzerinden sakere alınmışlardır. Bu suretle, 1941 de, ordu ve donanmada ceman yalnız 1,600 hemşire bulunduğ halde 1943 nihayetinde bu miktarı 61,000 e çıkarmak amaç edinilmişti.

Amerika Birleşik Devletlerinde, 1941 de, mesleğini icra etmekte bulunan faal hemşire sayısı sadece 173,000 kişi olduğundan bunlar arasından altmış bin tanesinin hastane hizmetinden ayrılması ihtimali sivil sağlık işleri bakımından kaygı uyandırmış ve hemşireler askere gittikçe geri kalanların, işleri gereği gibi başarabilmek için, pek fazla gayret ve dikkatle çalışmaları gerekmiştir.

Bununla beraber bir taraftan da yeni hemşireler yetiştirilmekte olduğundan 1943 ekiminde hemşire sayısı

nın 262,000 e çıkacağı hesap edilmiş değildi. Bu miktara nazaran her dört hemşireden biri askere alınacaktı.

Kızılay mecmuası sütunlarında uzun zamanlardanberi, vakit vakit, göstermiş olduğumuz üzere Amerika hemşireler, ihtisas şubelerine de ayrılmış olarak, pek değerli ve inisiyatifleriyle çalışan hasta bakımı unsurlarıdır. Böyle büyük ölçüde azalmaları sivil hastaların tam olarak nasıl bakılacakları hususunda ilgilileri düşündürmekle beraber, çok daha tehlikeye maruz, askerlerin sağlığına karşı duyulan alâka halkı mahrumluğa seve seve katlandırmıştır. Zaten bu askerler de yine Amerika yurttaşlarının evlâdları değilmidi?

Bu hal Bataan ve Corregidor'da kaybedilen Amerikan askerlerinin ailelerinin de pek bariz şekilde kendini göstermiştir. Buralar muhasara edildi-

ği vakit Amerikada bir hastaneye tahliye edilen ve kendileri de bitkin ve hasta bulunan hemşirelere en güç gelen şey bu «harcanan» askerlerin aileleriyle konuşmak olmuştur. Bu konuşmanın acılığı yoktan var edecesine kurdukları hastaneleri Japon uçakları tarafından tehrip edilip şimdi bir kere daha yaralanmış olan hastalarını topladıkları zamanki teessürlerini de aşıyordu.

B u hemşirelerden olup 1943 de «I Served on Bataan—Bataan'da hizmet Ettim» adlı bir kitap çıkaran Juanita Redmond asker ailelerine ait bu sahneyi anlatırken «çoğu bize askerlerin fotoğraflarını getiriyor, sessiz ve söz söyleyemez halde yüzümüze bakıyorlardı. İçlerinde ağlayanlar, bayılanlar, ısteri nöbetine tutulanlar olduğu gibi tahammül edilmesi hemen hemen imkânsız olan felâkete ıspartalılara yakışır cesaretle dayananlar da vardı» demektedir. O tarihlerde çıkan Amerikan dergileri bu eserin, hazırlıksız ve kısa görüşlü zamanlarında, dehşet ve açlık sahneleri içinde gösterilen kahramanlıkları anlamak üzere bütün yurttaşların okumasını salık vermişlerdi. Eseri bilhassa kara ve deniz kuvvetleri hemşirelerinin oynadığı hayati önemdeki rolü kavramak için tavsiye ediyordı.

Sonraları Amerika zafer yolunu tuttuğu zamanlarda harp yaralılarının yanı başında hasta bakıcılıktan anlar bir kadın bulunması düşüncesi en büyük teselli kaynağı olmuştur.

Bu teselli gözlerde büyütülmüş bir mânevi değer sanılmamalıdır. Guadalcanal'daki çetin çarpışmalar esnasında 26 yaşındaki tegmen hemşire, zarif bayan Mac Olsun yaralıları tahliye etmek üzere bir hastane uçağında bu adaya indiği vakit sakalları gelmiş ve mahrumluklar içinde yabaniye dönmüş askerler bir hayal gördüklerini sanmışlardı. Harptenberi Guadalcanal'a ilk

Bizzat idare ettikleri otomobille cepheye giden hemşireler

bir sağlık muhiti içinde bilgi, beden ve ahlâk bakımından olgunlaştıran birer yuva teşkil etmektedir.

Kızılayın başlıcaları kısaca sayılan hizmetlerine bir göz atarak, insan sevgisinin en sağlam temelini sosyal dayanışma olduğunda karar kılan, modern ahlakçıların telâkkisiyel karşılaştırmak Kızılaç ve Kızılay Derneklerinin icabında beynelmilel sefalet sebeplerini de gidermeleri dolayısıyla eşsiz bir insan severlik temsil ettiklerini gösterecektir. Gerçekte de bugün hakkıyla iftihar ettiğimiz bir müesse

olan Kızılayımız savaşta harbin fecatiyle, barışta sosyal sefalet ve hastalıklarla sade milletimiz ölçüsünde uğraşmakla kalmamış aç Balkan devletlerine yardım etmiş, birbirine düşman milletlerin esir ve kayıpları hakkında haberler toplamış, postaların kapalı kaldığı anlarda insanların yurt aşırı yerlerdeki aileleri ve sevdiklerine ait sağlık haberlerini ulaştırarak yüreklerle su serpmiş, limanlarımızda defalarca esir mübadeleleri organize etmiştir.

İşte Kızılaç ve Kızılayın şimdiye

kadarki evriminin (tekamül) sağladığı iyilikler! Şu satırlar yazıldığı sırada Kızılayımız da dahil olmak üzere her memleketteki teşkilâtın gönderilen yetkili başlar Cenevre'de harp sonrası dünyasının sefalet ve derdlerini gidermek için toplanmış bulunuyorlar. Onların gerçekleştirmek istedikleri büyük ülükü ve amaçlara Kızılay üyeleri ne kadar artarsa bizim de o derece kolya varacağımızı bir kere daha belirtirim.

Dr. Hamdi DİLEVURGUN

gelen Amerikan kızı yaralıları tahliye ederken sorduğu şeylere, askerler cevap veremiycek kadar şaşmışlardı.

Savaşan kuvvetlere yeteri kadar hemşire bulmak hiç şüphesiz bir vatan borcu idi. Fakat bu esnada iç cephe-deki sağlık hizmetlerinde gerekli derecede hemşire bulundurmamak için ne yapmalıydı? Topyekûn harp bakımından Birleşik Devletler sıhhat dairesi başkanının şu sözlerini hiç unutmamka lâzımdır: «Bir memleketin kudreti milletin kuvvet sağlığını aşamaz» Önüne geçilemeyen bir salgın düşmanın en iyi yardımcısı olabilirdi. Orduları harp sahnelerine götürecek gemileri yapan işçilerin sağlığı askerin sağlığı kadar önmeli idi. İşte bütün bu bakımlardan «ne yapalım?» sual-ne karşı «daha çok hemşire yetiştirelim» den başka verilecek cevap yoktu.

Bu husustaki çalışmalara Amerika'da Pearl Harbor baskınından önce başlanmıştı. Çünkü hemşire azlığı daha harp başlamazdan evvel de kendini göstermişti. Amerikan hayatındaki değişiklikten ötürü hastaneye yatanlar son yıllarda artmış bulunuyordu. Evin-den dışarda çalışan aile kadınları artmıştı. Ayrı ayrı evler yerine dar apartmanlarda sıkışık olarak yaşayan aileler çoğalmıştı. Kazanç da yükselmişti. Hastane tedavisi görmek üzere sigorta edilenlerin sayısı da 1942 11 milyonu aşmış ve evvelce hastaneye yatamıyacak olanlara bu imkânı sağlamış bulunuyordu. İşte bütün bu sebeplerle 1942 de bir günde işgal edilen hasta yatağı sayısı (akliye hastaneleri ve nekahathaneler müstesna), 1941 dekine nazaran, yüzde 10 artmıştı. 1943 de de nisbetin bir yıl evvelkinden yüzde 10 daha fazla olacağı hesap ediliyordu.

Tabii bu hal sivil hastanelerin hemşire ihtiyacını da artırıyordu. Bu ihtiyacı karşılamak üzere hemşire okullarına giren öğrenci sayısı 1941 - 42 yılında 44,000 e çıkarılmıştı. Evvelki yıllarda bu miktar, ortalama olarak, 34,000 idi. Amerika harbe girdiği vakit 1942 - 43 okul yılının öğrenci sayısı 55,000 olara ktesbit edilmişti. O yıl evvelkine nazaran, daha beş bin genç kadın hemşire mesleğine girmiş bulunmaktaydı. Bununla beraber amaca henüz varılmamıştı ve 1943 - 44 yılı için okullara 65,000 öğrenci almak gerekiyordu. Bugünkü kadın işlerinin belki de en hayati mahiyette olanı hemşireliktir. Hemşirelik Amerikada pek değerli bir istikbal de vâdetmektedir. Onun için genç kızları hemşire mesleğine girmek üzere teşvikte kusur edilmemiştir.

Bu arada Harp Hizmeti Resmî

Çine giden Amerika Hemşireleri uçaktan inerken çinli hemşireler tarafından karşılanıyorlar

Hemşire Meclisi ile yardımcı teşkilleri hemşirelerin en makul şekilde çalıştırılması için, her tarafta, teşebbüse geçmişlerdi. Harp esnasında Amerika yiyecek itiyadları ve otomobil merakı bakımından daha aza kanaat etmeğe alışmakla beraber bazı şeyleri azaltmak zararları sonuçlara varacaktı. Bunun için hastalara temin edilecek hemşire bakımı da, tayına bağlanmakla beraber, kifâyetsiz bırakılamazdı.

Bundan dolayı sivil hastalara hemşire bakım temin etmek üzere şu tedbirler alındı:

1. Boş vakti olan kadınlar hastanelerde çalışıp yetişerek Kızılhaç yardımcı Hemşiresi oldular. 1943 de 100 bin yardımcı hemşire yetiştirmek esas tutuluyordu.

2. Evlerde tedavisi kabil ufak tefek arızalara bakmak üzere, imkân

derecesinde, çok kadın Kızılhaçın evde hasta bakımı kurslarına devam ettirildi.

3. Meslekten ayrılmış hemşireler harbin devamı müddetince hasta bakmağa teşvik edildi. Harp başladığı vakit faal hizmette bulunmayan mektebli hemşirelerin sayısı 100,000 idi. Bunlar arasında bir haylisi gerek beden kabiliyetine sahip olmak, gerek bakacak küçük çocukları bulunmamak dolayısıyla iş görebilecek halde idiler.

Diğer taraftan Amerika Birleşik Devletleri harp esnasında halk sağlığı hemşiresi, yani evleri ziyaret eden ve sosyal tehlike teşkil eden hastalıkların tedavi ve korunma işlerinde çalışan hemşireler, bakımından da sıkıntı çekti. Bu teşkilât hi çbir memlekette Amerikadaki kadar mükemmel olmakla beraber zaten yetip de artacak

Kızılhaç Haberleri

Amerika Kızılhaçının 1945 deki iane toplama teşebbüsü sonucu:

Amerika Kızılhaçı 1945 deki iane talebine karşı Amerika halkının 21 nisan 1945 de 219,075,000 dolar vermesi sayesinde yekûnun istenen 200 milyon doları aştığını, son zamanlarda, bildirmiştir. Amerika Kızılhaçı başkanı «bu para Derneğimizin bir devrelik propaganda esnasında şimdiye kadar topladığı paraların en fazlasıdır» demektedir. Amerika Kızılhaç başkanı Avrupada muhasamatın kesilmesine rağmen Amerika Kızılhaçının her zamankinden ağır ödevler başaracağını söylemiştir.

Yunan Kızılhaçının hastaneleri:

1944 yılı nihayetinde Yunan Kızılhaçının muhtelif hastanelerinde ceman 1,736 yatak bulunmakta idi.

Atinada Yunan Kızılhaçına ait olan büyük hastane 350 yataklı olup bunun, gerekli laboratuvarlarla mücehhez muhtelif servisleri vardır. Son zamanlara, ilk yardım postası yakınında, âdil vak'alar için kurulan hastanede daimi surette açık 50 ve ihtiyat 100 yatak bulunmaktadır. Bu hastanede kan vermek için özel bir servis vardır.

Atinadan 20 kilometre mesafede bulunan Voula Asclepeion'u bilhassa kemil, tüberkülozu tedavisine tahsis

edilmiştir. Bu hastanenin şimdiye kadar 440 tane olan yatağı 700 e çıkarılmıştır. Ancak hastanenin Yunanistan'daki biricik kemik veremi hastanesi olduğu ve harpten beri tüberkülozun çok arttığı düşünülürse bu kadar yatak sadece asgarî miktara delâlet eder. Bilim ve iklimin bütün ihtiyaçlarına uygun olma Voula Asclepeion'u gerekli bütün servis ve lâboratuvarla mücehhezdir.

Selânikteki Théageneion hastanesi umumî tababete tahsis edilmiş olup 150 yatağı ve bir çocuk şubesi vardır.

Bundan mâda Nigrita (Makedonya) ve Ellassona'da daha az önemli hastaneler bulunmaktadır. Aghia'da

Bir harp öksüzüne bakım

dereceye varmış değildi. Hemşire okullardan çıktıktan sonra özel öğretim görenek yetişen halk sağlığı hemşireleri hemşire mevcudunun, ancak, yüzde 5 ini bulmakta idi Harp başladığı zaman Amerikanın bazı yerlerinde halk sağlığı hemşiresi zaten bulunmamakta idi. Halbuki harplerde hastalıklardan korunma ve hastalıkla savaş, barıştakinden, daha önemli bir hal aldığından halk sağlığı hemşiresinin çalışmaları ca hayati denecek mahiyette varır.

Bu bakımdan işçi sınıfının sağlık

işlerinde çalışan sanayi hemşireleri pek artmıştır. 1942 nüfus sayımında bunlar 3,000 tane idiler. Fakat daha 1943 de bu miktarı hayli aşmış bulunuyorlardı. Bununla beraber Amerikalılar fabrikaların çoğunda bu hemşirelerin yazı işleri ve iş kazalarından korunma meselesinde ziyade vakit kaybetmeğe mecbur kalmalarından şikâyetçi idiler. Harp esnasında bu gibi tâli işler hemşirelere yüklenmemesi ve içinde sabahdan akşama kadar hemşire bulunması gerekmeyen, küçük fabrikaların bir kaçı için bir hemşire tutulması çarsine baş vuruldu. Bu har-

bin kazanılmasında pek esaslı rolü olan malzemenin bilhassa büyük sanayide çalışan işçilerin hastalıkları dolayısıyla ödevlerine devam edemedikleri günler yekûn itibariyle ağır zararlara sebep olabilir. Onun için harp sanayii işçilerinin sağlığını, gözlerinin bebeği gibi, korumak isteyen Amerikalılar hemşirelik edilebilecek kadar tahsil görmüş bütün kadınları bu alanda hizmete teşvik ettiler. Dolgun ücret de verilen sanayi hemşireliğinde lise kızlarına varıncaya kadar bir çok kadınlar hizmet etti.

İngilterede Harp Esirlerini Sevenler Fonu tarafından Kızılaya gönderilen teşekkür mektubu

Sayın Bay,
1940 yılından itibaren Almanya'da bulunan bir çok İngiliz harp esirleri, muhtelif memleketlere mensup olup kendilerine yardımcı dokunan kurum ve şahsiyetlere minnetdarlıklarını maddeten belirli bir şekilde bildirmek istemektedirler. Harp esirlerinin gör-
dükleri yardımlar, yürüyüş esnasında ve hastanedeki yaralılarına yapılan yardımlar; gerek toplu olarak, gerek ferden erzak ve eşya göndermek; posta nakliyatı bakımından ve daha bir çok hususlarda yardım etmek gibi pek geniş bir çevre kaplamaktadır.

İşte bu maksatla «harp esirlerini sevenler fonu» diye bir sandık kurulmuş bulunmaktadır. Bir çok kurum ve eşhasa ferden yardımlarına karşı-

lıkta bulunmağa imkân görülünememiştir. Bunun için bize yardımcı dokunan ülkelerin Kızılaç veya Kızılay Derneklerine, mezkûr sandıktan, bağışlar yapmak suretile bu hizmetlere karşı şükranımızı bildirmeğe karar vermiş bulunuyoruz.

Buna binaen Türkiye Kızılay Derneğine 250 İngiliz liralık bir çek göndermekle zevk duymaktayız. Bu meblağ Almanların elindeki İngiliz harp esirlerine Türklerin yapmış oldukları yardımlara karşı bir şükran sunmak mahiyetindedir ve Kızılayın bu yardımlardan faydalananlar, bunlar ömürleri oldukça unutmıyacaklardır.

Bize yardım etmiş «Harp Esiri Sevenler» in hepsine ayrıca bir mektupla teşekkür etmek de istiyorduk. Fakat

buna ait kayıtlarımızın arşivi, harbin son haftalarında, Almanya'da tahrip olunmuş bulunduğundan böyle yapmağa imkân bulamadık. Binaenaleyh şükranlarımızın ifadesini bildirmek ve minnettarlığımızı maddeten belirli şekilde göstermek yolunda verdiğimiz kararı anlatmak üzere, memleketiniz başında geniş ölçüde yer bulacak, bir not yayınlarsanız pek memnun olacağız.

Çeki aldığınızı lütfen Captain John Burder, Outer Temple, Stanrad, W.C.2. adresine bildiriniz.

Kuluskârımız

(imza)

Tuğgeneral

Harp Esirlerini Sevenler Fonu
Vakfının Baş Müttevelli

da bir küçük hastane kurulmaktadır.

Yunan Kızılaçının zayıf çocuklara bakmak üzere Atınada 7 dispanşeri vardır. Bunların sayısı 10 a çıkarılacaktır. Bu dispanşerler Fransa ve Belçikaya yerleşmiş Yunanlılar ile Fransız ve Belçika Kızılaçlarının yardımları sayesinde kurulmuşlardır.

Nihayet Atina yakınlarındaki Kifissia prevantoryomu da (220 yataklı) tüberküloz tarafından tehdit edilen zayıf ve gıdasız kalmış çocukları kabul etmektedir.

Danimarka Kızılaçına yapılan önemli bir bağış;

Veliaht prenses Ingrid Danimarka Kızılaçına tamamiyle techiz edilmiş 29 İngiliz ambulansı hediye etmiştir. İngiliz Kızılaçının Harp Teşkilâtı da 1000 yorgan, 2000 çift yatak çarşafı, 1000 yastık, 2000 yastık kılıfı, pansuman levazımı ve ilaç yollamıştır. İngiliz Kadın Teşkilâtı da çocuklar için 2 kamyon eşya ve bir kamyon oyuncak göndermiştir. İngiltere ve deniz aşırı memleketlerde oturan Danimarkalılar da 150,000 krun değerinde ilaç göndermişlerdir.

Amerika Kızılaçının bazı Avrupa memleketlerine olan yardımı;

Amerika Kızılaçı Yunanistan sivil halkına olan yardımlarına devam etmektedir. Bundan Amerika Kızılaç, Kanada Kızılaçının isteği üzerine, kanadadan yapılan yardımları da Yunan Kızılaçı vasıtasıyla halka dağıtmaktadır. Amerika Kızılaçının ba-

ğışı olarak, ekim 1945 de, Yunanistan 50 ton çamaşır sabunu ile 25 ton tuvalet sabunu gönderilmiştir. Bunlar 19,250 dolar değerindedirler. Yunan Kızılaçı D.D.T. tozu ve kan toplamağa gerekli şişelerden de istemiştir. Bu malzeme uçakla Amerikadan İtalyaya gönderilen askeri stoklardan verilecektir.

Norveçin kurtarılmasından beri Amerika Kızılaçı bağışlarını, İsveçten geçmeden, doğrudan doğruya bu memleketle göndermek üzere teşebbüslerde bulunmuştur. 1945 haziranı sonunda Norveç, 32,346 dolarlık, ilaç ve cerrahi alet gönderilmiş bulunuyordu. Amerika Kızılaçı İsveçte stok teşkil edip İskandinav memleketlerine dağıtılmak üzere, 1,700,000 dolar değerinde, 744,000 elbise ile ahaliden toplanan 509,095 elbise göndermiştir. Bu sonuncuların değeri 1,054,204 dolardır. Bu stoklardan 500 bin (200) ton elbise alınarak Norveçle gönderilecek ve Amerika Kızılaçı memurlarının yardımıyla, Norveç Kızılaçı tarafından, ahalîye dağıtılacaktır.

Polonyaya takriben bir milyon dolar değerinde bulunmak üzere tıbbi aletler, hastane techizatı, pansuman ve saiti ve sabun gönderilecektir.

Büyük Britanyanın volonter kadın hizmeti teşkilâtı mensuplarından harp dolayısıyla sürmönöje tutulanlar için 8 milyon vitamin tableti gönderilmiştir. Daha sonra da yaralı Polonya askerlerine mahsus olmak üzere, İngiliz

Kızılaçına, 5,460 dolar değerinde 214,126 adet pansuman malzemesi gönderilmiştir.

Belçika ve Fransaya tonlarla sabun, süt, ilaç, elbise v esaire yollanmıştır. Holandaya da süt ve sabun gönderilmiştir.

Yugoslavyaya da 91,000 dolar değerinde bağış yapılmıştır. Bundan mâda elbise, ilk yardım çantaları ve 137 ton süt gönderilmesi de kararlaştırılmış olup bunların değeri 1,700,000 dolardır.

Anglo - Norman adaları halkının şükran duyularının ifadesi;

Guernesey adası halkı İngiliz Kızılaçına. Alman işgali zamanında gör-
dükleri yardıma teşekkür etmek üzere, 46,000 İngiliz lirası (adam başına 2 İngiliz lirası düşmektedir) göndermişlerdir. Gerçekte de bu devre esnasında İngiltereden gönderilen erzak sayesinde yüzlerce insan açlıktan kurtulmuştur.

Jersey adasında aynı sebepler dolayısıyla para toplanmakta olup bu para İngiliz Kızılaçına verilecektir.

Alderney adasının bütün halkı, 1940 da. Büyük Britanyaya tahliye edilmişlerdi. Bunlar halen eski hayat ve işlerine kavuşmak üzere evlerine dönmektedirler. Bununla beraber adadaki taş ocaklarını işletebilmek daha bir müddet zaman isteyecektir. İşçilerin bu bekleme devresinde zaruret çekmemeleri için İngiliz Kızılaçı kendilerine 30,000 koli erzak göndermiştir.

Yangın: 700 Lira. Yurdun muhtelif yerlerinde yangından zarar gören muhtaçlara.

Su baskını: 5000 Lira. Yurdun muhtelif yerlerinde su baskınından zarar gören muhtaçlara.

Deprem: 65000 Lira. Yurdun muhtelif yerlerinde yer sarsıntısından zarar gören muhtaçlara.

Aşevlerine 99000 Lira. Yurdun muhtelif yerlerinde Fakir halka ve yoksul öğrencilere sıcak yemek verilmesi için.

Kızılay Yalova şubesi tarafından yapılan sünnet düğününde bir görünüş

Avukat İbrahim Hakkı Baykut
Kırklareli Kızılay Birinci Başkanı

Millî Eğitim Memuru Vefik Sözen
Kırklareli Kızılay İkinci Başkanı

Kırklareli Kızılay İdare heyeti üyesi
Ahmet Hamdi Bayraktar

Muhtelif yardımlar :

6000 L. Yoksul Üniversite ve Yüksek okul öğrencilerinin Peravatoryum tedavisi için ilgili makamlara.

30000 L. Veremle savaştan Ankara İstanbul ve İzmir Derneklerine seyyar röntgen cihazı alınmasına.

20000 L. Ankarada açılan Verem Savaş Derneğinin teşkilâtlanması için

3000 L. Yoksul öğrencilere ayakkabı alınması için Edirne Kızılay merkezine.

30000 L. Kuraklık yüzünden muhtaç duruma gelmiş olan Eskişehir Köylülerine.

750 L. Ankara Halkevi Sosyal Yardım komitesi Şefkat yurduna yardım.

Elbise, eşya ve sair mlazeme yardımı ;

1000 Kilo sabun — Hakkâride yoksulluk yüzünden hastalığa duçar olan halkın temizliğini sağlamak için yardım olmak üzere Hakkâriye.

15 kat elbise — C. H. Partisi tarafından okudulan muhtaç öğrencilere.

150 Kazak — Fakir halkın soğuktan korunması için dağıtılmak üzere Ankara Kızılay merkezine.

80 Kazak — Y. S. Derneğine.

Yurt dışı yardımlar ;

20000 L. Macaristanda ikinci cihan savaşı dolayısıyla muhtaç duruma gelmiş loanlara gıda maddesi alınmasına.

Kızılay Dispanserlerinin Faaliyeti

1945 yılının son üç aylık devresinde Kızılay dispanserlerinde bakılan hasta sayısı ile bunlardaki hastalıklar aşağı çıkarılmıştır

HASTALIKLAR	İkiçeşmelik dispan.			Karşıyaka dispan.			Beyoğlu kazası ayakta tedavi Kliniği			Genel Yekûn
	Erkek	Kadın	Yekûn	Erkek	Kadın	Yekûn	Erkek	Kadın	Yekûn	
Boğmaca öksürüğü	15	23	38	—	—	—	—	—	—	38
Akciğer veremi	9	17	25	1	1	2	—	2	2	30
Diğer veremler	2	3	5	28	34	62	—	1	1	68
Sıtma	80	132	212	—	—	—	1	—	1	213
Grip	36	44	80	2	4	6	—	—	—	86
Diğer intani vepa-raziter hastalıklar	23	47	70	1	3	4	—	—	—	74
Nüzmin romatizma ve nıkris	76	94	170	—	3	3	5	4	9	182
Şeker hastalığı	—	—	—	—	—	—	1	2	3	3
A vitaminozlar, -diğer umumî hastalıklar, müzmin zehirlenmeler	105	424	529	6	17	33	—	—	—	562
Damardan ileri gelen kafatası içi âfetler	—	—	—	—	—	—	2	4	6	6
Sinir sistemi ve duyu uzuvlarının diğer hastalıkları	29	94	123	1	1	2	1	11	12	137
Kalp hastalıkları	8	21	29	1	1	2	1	4	5	36
Damarların diğer hastalıkları	15	43	58	3	2	5	5	15	20	83
Bronşit	140	196	336	6	8	14	2	10	12	362
Zatürrieler	7	18	25	5	2	7	—	—	—	32
Teneffüs cihazının diğer hastalıkları	11	20	31	—	2	2	1	2	3	36
İshal ve anterit	142	198	340	8	2	10	—	3	3	353
Apandisit	2	2	4	—	3	3	—	1	1	8
Karaciğer ve safra yolları hastalıkları	14	9	23	2	1	3	—	3	3	29
Hazım cihazının diğer hastalıkları	137	158	39	13	20	33	1	2	3	75
Nefritler	27	43	70	—	1	1	1	—	1	72
İdrak ve tenasül cihazının diğer hastalıkları	18	39	75	—	—	—	—	5	5	62
Gebeliğin, doğurmanın ve lohusalığın diğer hastalıkları	—	75	75	4	4	4	—	—	—	79
Deri, kemik ve hareket uzuvları hastalıkları	38	48	80	4	4	8	2	2	4	92
Doğuştan zayıf ve kusurlu olmak	24	46	70	—	—	—	—	—	—	70
Bunama ve ihtiyarlık	17	22	39	—	—	—	—	—	—	39
İyice anlaşılamiyan hastalıklar	—	—	—	—	—	—	9	19	28	28
Yekûn	969	1816	2785	81	113	194	32	90	122	3101

Burdur merkezinin çalışmaları

Burdur'da Kızılay Merkezimiz Kızılay haftasında şu faaliyetlerde bulunmuştur.

1 — Derneğimizin üye sayısını arttırmak maksadile bu hafta içinde bağlı listede gösterildiği üzere yeni üye kaydına önem verilmiş ve aidatların toplanmasına çalışılmıştır.

2 — Genel Merkezimizce hazırlanıp gönderilmiş olan duvar afişleri münasip yerlere yapıştırılmış ve ayrıca 7 - 8 metre uzunğulunda bezler üzerine büyük harflerle Derneğimize ait vecizeler yazdırılıp Kızılay bayraklarıyla birlikte caddelere astırılarak hafta canlandırılmıştır.

3 — İlimiz halkevi hoparlöründe Kızılay'ın önemi, yaptığı büyük hizmetleri tebarüz ettiren konferanslar verilmiş, mahallî gazetemizle de münasip yazılar ve vecizeler yazdırılmıştır.

4 — Yine haftamız münasebetile Cuma günleri camilerde vâız ve hatipler tarafından haftamızın ve Kızılay'ın önemi ve memlekete yaptığı hizmetleri, maksat ve gayelerini sayın halkımıza münasip bir şekilde anlatılmış ve Derneğimize karşı alâka ve bağlılık hisleri kuvvetlendirilmiştir.

5 — Bilhassa Kızılayı muhite tanıtmak ve muhiti Kızılaya bağlamak maksat ve gayesile Halkevimizin köycülük ve sosyal yardım kollarile işbirliği yaparak köylere çıkıldı. Önce hazırlanan program gereğince ilk ziyaret yerimiz olan Suludere köyüne varıldı. Köy muhtarı ile temas edilerek köy ne için geldiğimiz anlatıldı ve halkın münasip bir yer toplanmasının sağlanması kendisinden rica olundu. Kızılaycılar halk ile konuşmak, hasta olanları muayene ve tedavi ettirmek üzere köye geldikleri ve herkesin köy meydanına toplanmaları münasip vasıtalarla ilân edildi. Bunu duyan köyün kadın ve erkekleri akın akın köy meydanına toplanmaya başladılar. Toplanan halka buraya köylü yurttaşlarla konuşmak, dertleşmek, dilekleri varsa yerine getirilmesine çalışmak, hastaları muayene ve tedavi ettirmek, parasız ilâç ve atebrin dağıtmak üzere gelindiği söylendi. Bu sözlerden çok memnun olan köylülerimizin yüzlerinde büyük bir sevinç gözlerinde parlak bir neşe görülmüyordu. Aralarından bir vatandaş sağ olsun, var olsun Kızılay diye dağırdı. Heyecanından gözlerinden sevinç yaşlarının döküldüğü görülmüyordu. Bundan sonra beraberimizde bulunan Dr. Hüseyin Otan hasta olanları muayeneye başladi muayene yerine gelemeyenlerin evlerine kadar gidilerek oralarda muayenesi yapıldı ve kendilerine gerek ilâç ve atebrinler verildi ve ayrıca zayıf ve gıdasız hastalara paket içerisinde hazırlanan şekerler dağıtıldı. Bu münasebetle Kızılay'ın ne demek olduğu ve neler yaptığını ve kimler için çalıştığı hakkında konferans verildi. Ve bir arada fotoğraf çekilerek Kuruçay höyüne hareket edildi.

*Kuruçay ve Boğaziçi köyleri de ziyaret edilerek buralarda da aynı şekilde konuşmalar yapıldı ve hastalar

1945 YILI KIZILAY HAFTASI ÇALIŞMALARI

Merkez veya Şubenin Adı	945 den evvelki vaziyet	945 de yeni kayd edilen üye	945 de toplanan üye verimcesi		Verimceden maada toplanan lara	
			L.	Kr.	L.	Kr.
Keskin şubesi	48	53	93	72	—	—
Balıkesir merkezi	2757	204	1599	43	652	38
Kırıkkale şubesi	—	—	3373	—	4516	—
Sarıköy şubesi	60	45	236	50	—	—
Bitlis merkezi	287	—	42	28	—	—
Burdur merkezi	504	150	1046	—	189	35
Bursa merkezi	1164	615	744	50	2267	93
Karacabey şubesi	388	10	50	—	—	—
Edirne merkezi	406	16	463	—	54	20
Erzincan merkezi	247	378	241	50	488	75
Kemah şubesi	240	93	20	6	5	—
Giresun merkezi	1207	193	242	25	—	—
Tirebolu şubesi	1304	245	153	50	—	—
Ş. Karahisar şubesi	81	50	42	—	—	—
Hatay (Antakya) merkezi	128	160	314	75	29	75
İğel (Mersin) merkezi	—	—	—	—	1105	75
Silifke şubesi	201	162	162	—	—	—
Fatih şubesi	1432	178	3768	—	1626	82
Yalova şubesi	570	12	38	—	22	88
Bayındır şubesi	1037	118	331	80	179	91
Bergama şubesi	2240	60	69	50	360	60
Tire şubesi	2378	782	336	50	219	79
Kars merkezi	548	546	373	75	153	65
Bafra şubesi	60	99	48	10	—	—
Lâdik şubesi	—	—	120	—	—	—
Gerze şubesi	320	60	88	25	—	—
Şuşehri şubesi	207	75	50	—	—	—
Malkara şubesi	120	27	103	55	—	—
Trabzon merkezi	—	1136	434	55	632	50
Viranşehir şubesi	4020	80	40	—	—	—
Akdağmadeni şubesi	115	51	195	—	—	—
Boğazlıyan şubesi	372	443	23	—	53	05
Zonguldak merkezi	102	14	—	—	—	—
Kağızman şubesi	105	30	120	—	250	—
Kayseri merkezi	137	12	12	—	—	—
Develi şubesi	362	76	537	50	83	07
Lüleburgaz şubesi	66	22	28	—	39	—
Avanos şubesi	425	131	79	25	315	90
Geyve şubesi	34	89	71	50	—	—
Kocaeli merkezi	106	23	150	—	—	—
Konya merkezi	316	49	167	50	—	—
Gediz şubesi	—	90	—	—	—	—
Maraş merkezi	7368	360	1132	—	904	—
Mardin merkezi	696	123	123	—	—	—
Bor şubesi	440	413	157	50	677	75

muayene edilerek Kozulca'ya gidildi. Vakitin darlığı hasebile geceyi bu köyde geçirerek sabahleyin halk ile hasbihallerde bulunuldu. Hastaları muayene edilerek gereken ilâçları verildi. Oradan Elmacık ve Akvıran köylerine uğrandı. Akvıran'da hasta ve yatan vatandaşlardan biri iki aydır hasta yattığını ve tedavi için şehre gidemediğini söyleyerek (sizi bana Allahımı gönderdi) diye sevincinden ağladı ve buralarda da hastalara ilâçlar ve yardımlar yapılarak Sertaç bucağına gidildi. Burada da halk bizi görünce Köy meydanına toplandı bu münasebetle burada da Kızılay'ın melekete ve millete yaptığı büyük hizmetler hakkında konferanslar verildi ve bir arada fotoğraflar çekildi. Sonra hastalar muayene edilerek şeker ve ilâçlar dağıtıldı. Vaktin geçmiş olması münasebetile geceyi burada geçirmek zorunda kalındı.

Kızılay, Burdur'un Elmacık köyünde

Ertesi gün Karamanlı bucağını oradan Yeşilova İlçesine Navlu Yaraşlı köylerine uğranarak buralarda da yukarıda arzolanduğu şekilde hasbihaller yapıldı, hastalar muayene edildi ve ciap eden ilâçlar, atebrinler ve şekerler verildi. Navlu köyünde zatürreye tutulmuş iki vatandaşın hayatı kurtarılmıştır. O gece saat 18 de Burdur'a dönmüştür.

Kızılay, Burdur'un Suludere'de köylü vatandaşlar arasında

6 — Yapılan birinci köy gezisinde uğrayamadığımız köyleri ziyaret etmek üzere yine Halkevi Sosyal Yardım Kolu ile işbirliği yaparak ikinci bir köy gezisine çıkıldı. Bu gezide ziyaret edilen Çendik, Akyaka ve Hacılardaki köylü vatandaşlarla samimi hasbihallerde bulunularak dertleri, dilekleri dinlendi ve hastaları muayene edilerek gereken reçete ve ilâçları verildi ve ayrıca zayıf ve gıdasız hastalara şekerler dağıtıldı.

7 — Akyaka köyünden İsmail Oğuz adında hamiyetli bir vatandaş Derneğimize 100 lira bağışta bulunduğundan Genel Merkezimizden kendisine vermek üzere gönderilen daimî üyelik rozeti kalabalık bir halk önünde merasimle takıldı. Ve yine bu münasebetle Kızılay'ın vatan ve Millete yaptığı büyük hizmetler hakkında izahat verildi.

Derneğimizde tertip edilen bu köy gezileri köylü vatandaşlar için çok faydalı olmuş, pek samimi bir hava içinde geçmiştir. Köylülerimiz kendilerine karşı gösterilen bu yakın alâ-

kadan çok memnun kalmışlardır. hastalara ve muhtaç olanlara yapılan
Gezilen Köylerde muayene edilen yardımları gösteren listedir :

Köyün adı	Muayene edilen hasta	Dağıtılan Atebrin	Düşünceler
Suludere	53	515	
Kuruçay	10	191	
Boğaziçi	6	184	Bu köyde iki Zatürree hastalığına tutulan var.
Kozulca	49	419	
Elmacık	8	163	
Akvıran	11	179	
Sertaç bucağı	8	203	
Karamanlı	12	121	
Navlu	6	198	Bu köyde 2 Zatürreye tesadüf edildi.
Yaraşlı	20	355	
Çenbik	2	42	
Akyaka	20	390	
Hacılar	48	618	
Yekûn	253	3578	

NOT :

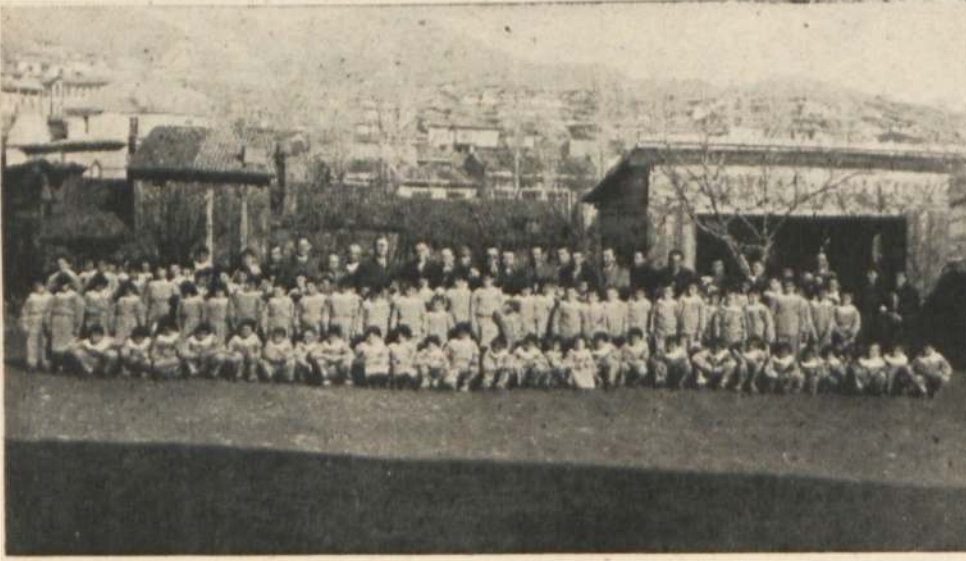
1 — Zatürree hastalığına tutulan 4 vatandaşa iğne ypalmış ve birer tüp te (Ültraseptil) verilmiştir.

2 — Çeşitli hastalıklı vatandaşlara reçeteleri verilmiş ve muhtaç olanların ilâçları parasız temin olunmuştur.

3 — Sıtmalılara Atebrinle beraber

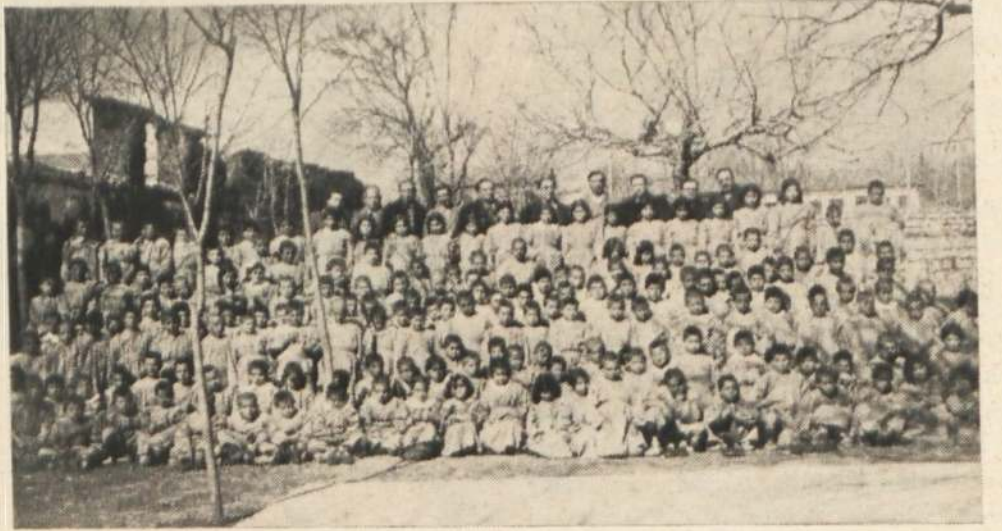
ampul kinin tedavisi yapılmıştır.

4 — Hasta ve muhtaç, zayıf ve gıdasız yurttaşlara ayrıca paketler halinde 20 kilo çay şekeri dağıtılmışdır.

Tosy. da mahallî hayır kurumları ve Halkevi tarafından yedirilip giydirilen 137 yoksul yavru

Maraşın kurtuluş bayramında Kızılay tarafından giydirilen 175 yoksul ilkokul öğrencisi

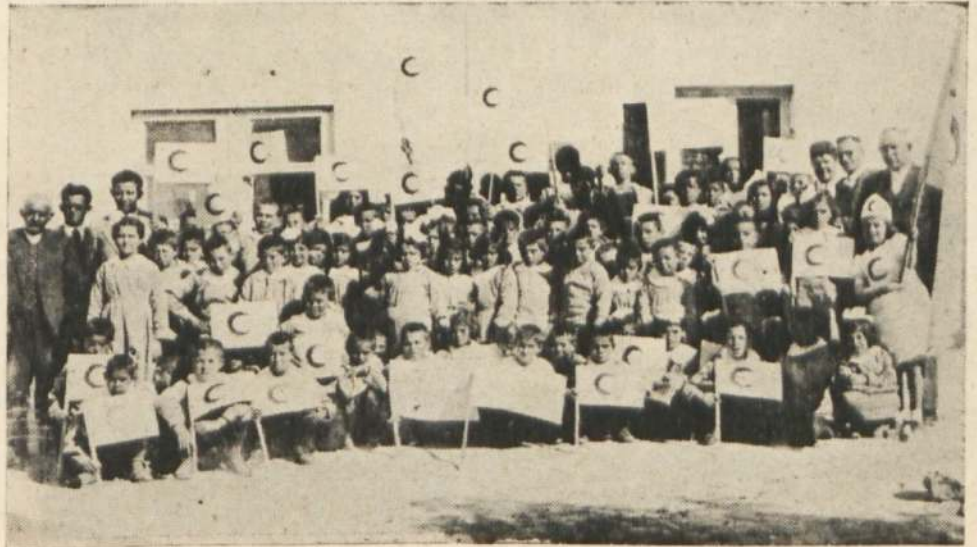
Kızılay Mersin Merkezinin Kızılay haftası faaliyetlerinden

Kızılay Mersin Merkezinin Kızılay haftası faaliyetlerinden

Kızılayın Şuhut Şubesinde giydirilen yoksul öğrenciler

Kızılay Sivrihisar Şubesinin giydirdiği 105 yoksul öğrenci

Kızılay Manisa Merkezinin başarılar elde eden 1945 yılı idare kuruluna ait bir grup

Erzincan Merkezinde Kızılay haftası çalışmalarından

Alaşehir Şubesinde 1945 ekim ayında sünnet ettirilen 47 yoksul yavrunun gezdirildikleri sırada çekin resimleri

Kayseri Kızılay Merkezimizin gayretli bir küçük yardımcısı ; Nevin Altıok

Uzunköprüde Kızılay çalışmalarından

Uzunköprüde Kızılay çalışmalarından

ANADOLU

SIGORTA ŞİRKETİ

Türkiye Cumhuriyeti Ziraat ve Türkiye İş Bankalarının Kurumudur.

Sermaye ve ihtiyatları : 5.832.000 Liradır

Tesis tarihi olan **1925** senesinden beri yaptığı sigortalar

- K a r a d a :** Yangın - kiracı, şağıl, malsahibi ve komşu mes'uliyeti - kira zararları - yıldırım - zelzele - infilak - havagazı ıstıialı - makina kazası ve motör ıstıialı - kara nakliyatı - kara harp sigortaları.
- D e n i z d e :** Bütün deniz tehlikelerine karşı deniz nakliyatı - gemi ve motör tekneleri - mayın - torpil - alclûmum deniz harp sigortaları.
- H a v a d a :** Tayyare sigortaları - tayyare seferlerinde pilot ve yolcuların sigortaları.
- K a z a d a :** İnsanın maruz kalabileceğı her türlü kaza - iş kazaları - oto mobil - otomobil kazaları - malî mes'uliyet - makine kırılması sigortaları.
- H a y a t t a :** Temettülû veya temettüsüz olarak ölüm tehlikesiyle beraber : Tasarruf için: "Muhtelit" ve "Tam muhtelit" - aile ıstıkbali-ni temin için: "İratlı aile" - kızlar için: "Cihaz" - çocuklar için "Tahsil ve Terbiye" - ihtiyarlık için: "İrat" - hastalık veya kaza neticesinde malûl kalmaya karşı: "Malûliyet" sigortaları.
- iş sahasında :** Atölyeler, fabrikalar, maden ocakları gibi iş yerlerinde ve ticarethane, bankalarda ve meslekî teşekküllerle birlikde çalışanların hayat, ölüm ve kazaları temin eden grup sigortaları.